LAPKRITIS NR. 56

ANDAI

NEAPIBRĖŽTO LAIKO PERIODINIS LEIDINYS

Turinys

3 Redaktorės žodis

5 Prezidentės atsisveikinimo laiškas

6 Alumnės laiškas

8 Miškais ateina rugsėjo pirmoji

10 Vandenyno nublokšti

12 „Mokytoja, ar įskaitysit tai kaip CAS?“

16 Patentai: kaip startuoliams apsaugoti savo verslo idėją?

19 Kauno bienalė

20 Esė „Kur sutema”

21 Liceistų nuotraukų galerija

24 Kitokios patirtys Taizé: iš netikinčiojo perspektyvos

26 Interviu su M. Povilu Eliju Martynenko

30 Esė „Parduok Man Mane Sau”

31 „Bangos”

32 Tai - ne muilo operos, tai - ne kokios telenovelės

34 Lapkričio renginių kalendorius

36 Ką žada žvaigždės ir žvaigždynai?

39 Padėka

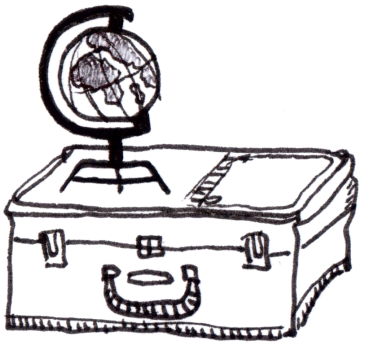

Gustė Papaurėlytė

Redaktorės žodis

Galime lengviau atsikvėpti. Mudu prisėdome stotyje ant, sakyčiau, savotiškai dailaus medinio suoliuko (kituose miestuose tokių nebūna, tikrai, tokie jie tik čia, pas mus, išraižyti tušinukais ir išmarginti telefonų numeriais, inicialais bei mums juoką keliančiomis citatomis). Iki traukinio dar visa valanda, tad tu išsitrauki laikraštį ir atrodai kaip tikras artistas, kuriam praeiviai turėtų mesti monetas į kepurę, juk niekas šiais laikais popierinių laikraščių neskaito, o tu tik pasižiūri į mane kreivu žvilgsniu ir po sekundės neiškentęs nervingai susijuoki.

Kokios klišės visa tai.

Galiausiai vėl susitelki į skaitymą, o aš vis dar nerandu jokio užsiėmimo: klausytis muzikos nenoriu, juk visą kelią tai darysiu, knygos net neįsidėjau, o ir šiaip triukšmas stotyje pernelyg blaško. Apeinu porą ratų pirmyn ir atgal, apžiūriu nedidelę keramikos ekspoziciją, akimis perbėgu informaciją stenduose, nors iki galo neįsiskaitau, na, ir taip, juk net neįdomu. Trumpam išeinu į lauką įkvėpti šalto oro, bet gatvė ūžia nuo mašinų gaudesio, tad greitai pasijuntu prislėgta, net išvargusi ir grįžtu į savo vietą ant suoliuko. Prisėdu.

Tu tebeskaitai laikraštį, matau, kažkokį straipsnį apie politiką, ir aš nebesuprantu, ar tai tau nuoširdžiai gali rūpėti ir būti įdomu, ar tiesiog bandai išvengti pokalbio ir taip praleisti likusį laiką. Priešais mus stebiu jaunus vaikinus su didžiulėmis turistų kuprinėmis, jie išskleidę milžinišką žemėlapį baksnoja į atsitiktines vietas ir ginčijasi. Po minutės kitos pakėlusi galvą nuo jų, tolumoje pamatau eskalatoriumi iš antro aukšto besileidžiančią buvusią savo mokytoją. Pastebėjusi mane, ji kaipmat nusišypso ir aš nesąmoningai pakylu nuo suoliuko, ir prieinu persimesti pora žodžių; ji paklausia, kaip sekasi, atsakau, jog išvažiuoju, o ji, žinoma, palinki man kuo didžiausios sėkmės ir atsiprašo, nes turinti eiti dėl neatidėliotinų reikalų.

Tebūnie, tai tik dar vienas šablonas, nuvalkiota tarpusavio santykių schema, priimtina dideliam tiražui.

Atsisuku į tave, galvos nepakeliantį nuo to paties straipsnio ir filosofo poza sėdinčio ant suoliuko. Už mažiau nei valandos mes išvyksime, tiksliau, aš išvažiuosiu, o tu liksi čia dar kuriam laikui ir įsėsi į kitą traukinį, o gal, staiga susimąstau, ir nieko man nepranešęs nuspręsi pasilikti. Nepajuntu, kaip nervingai imu trypti kojomis į grindis, kol tu

piktai paliepi liautis judinus suoliuką. Pasukioju aplink riešą apsitrynusią apyrankę, kurią praeitą vasarą man nupynei; ko gero, net ir pats jos išblukusios nebeatpažįsti, o gal net ir pinti nebemoki. Viskas vietoje, juk taip ir turi būti. Mes paaugome, o tai – tik pakitusi tavo versija.

Staiga tu imi vartyti lapus, žinau, kad neberandi nieko, ką bent kiek būtų pakenčiama skaityti, tad dar sykį atverti viršelį ir įsižiūri į jį. Pagaunu šį keistą žvilgsnį, o tu grubiai perlenki laikraštį pusiau ir įsidedi į kuprinę.

Mūsų siužetas banalus, bet juk negali dėl to pykti.

Tu palydi mane iki išvykimo aikštelės ir įduodamas į rankas lagaminą eilinį kartą pakartoji, jog gailiesi, kad mums nepavyks važiuoti kartu (visai kaip ir daugybė kitų mūsų naivių planų), tačiau kelissyk pakartoji, kad dar tikrai susitiksime. Visgi jaučiu, kad tau nė velnio tai nerūpi taip, kaip man. Paskutinį kartą apsikabiname (nors tai iš šono, ko gero, atrodo panašiau į nejaukų ir kampuotą tavo ilgų rankų mostą); ir taip, žinau, kad paskutinį, nes net jei ir prasilenksime kada nors, nebent tik šyptelsime, apsikeisime pora žodžių, palinkėsime vienas kitam pačios didžiausios sėkmės ir išsiskirstysime į skirtingas puses dėl neatidėliotinų reikalų.

Susitiksime ir pustuštėse oro uostų salėse, ir šito vienišo miesto gatvėse, gal tik labiau kaip turistai nei kaip vietiniai. Kad ir kaip keista apie tai dabar pagalvoti, susimąstau, jog greičiausiai mes daugiau net ir nesusitiksime.

Galbūt ir aš pagaliau aptiksiu kitokią savo versiją.

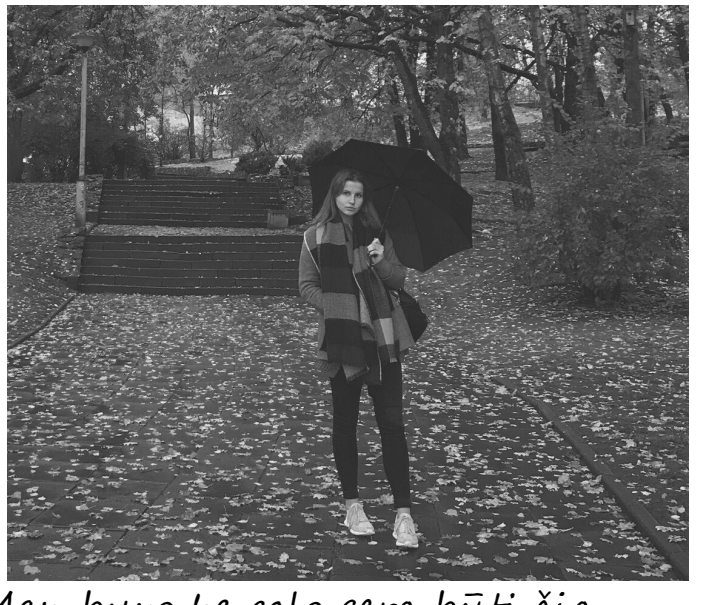

Man buvo be galo gera būti čia – tarp dangaus ir žemės – Anduose.

–Gustė

Augustė Balzarytė

Prezidentės atsisveikinimo laiškas

Žinojau, jog kai rašysiu šį laišką, jis reikš artėjančią mano kadencijos pabaigą. Nors, atrodo, dar užvakar mane išrinko, o vakar buvau inauguruota, be galo greitai prabėgo jau beveik visi metai. Per metus buvo visko: ir begalinio džiaugsmo, ir laimės (ir gal net šiek tiek sugadintų nervų, kai ne viskas eina taip, kaip suplanuota), o dabar tiesiog liūdna – pasiilgsiu rūpinimosi mokiniais, renginių organizavimo, įvairių projektų bei savo senato. Visgi labai džiaugiuosi, kad kandidatavau. Būdama prezidentė įgijau labai įvairios ir naudingos patirties – išmokau organizuoti renginius, generuoti ir vystyti idėjas, bendrauti su žmonėmis, kitų mokyklų ar savivaldybės atstovais, licėjaus administracija, ūkvedžiais (o tai iš tiesų nebuvo lengva), ne tik kurti, bet ir įgyvendinti projektus. Tuo aš labai džiaugiuosi. Tikriausiai niekas nematė ir nežino, kiek valandų mes praleidome tvarkydami spintelių raktelius, organizuodami renginius, derėdamiesi su valdžia dėl įvairių dalykų ar bandydami įgyvendinti kitas idėjas, bet turiu pripažinti, jog tikriausiai net patys nebesuskaičiuotume. Tačiau galiu drąsiai teigti, jog didžiausias malonumas yra matyti liceistą, besipilantį vandenį iš aparato, rakinantį savo sutvarkytą spintelę ar besidžiaugiantį mūsų suorganizuotame renginyje. Nors atrodo, jog tai yra gana nedideli dalykai, tačiau gera širdy žinot, jog kiekviena mano pastanga ar įvykdyta užduotis buvo dar vienas licėjaus žingsnelis į priekį. Visą gyvenimą prisiminsiu šiuos licėjaus metus ir šypsosiuosi, nes jie man tapo pačiais įsimintiniausiais. O naujam senatui, ypač prezidentei, norėčiau palinkėti ryžto, užsispyrimo ir daug daug daug kantrybės. Buvimas licėjaus mokinių bendruomenės vadovu atneša ne tik skambų pozicijos pavadinimą, tačiau ir be galo daug atsakomybės. Linkiu nepasiduoti ir visada judėti į priekį, sugalvoti ir įgyvendinti tai, kas išskirtų jus iš kitų senatų, padarytų liceistus laimingus ir paliktų pėdsaką mūsų visų mylimoje mokykloje.

Nuotr. iš asm. archyvo

Gabrielė Makarevičiūtė

Alumnės laiškas

„Kai tau dvidešimt, o iš tiesų ir gerokai mažiau, sunkiausia likti vienam, su savomis mintimis, nes jų ir nėra, yra tik siaubą keliančios begalinės erdvės, <...> ir tik citatos tarsi kelio ženklai, regis, parodys tau kelią.“

Eugenijus Ališanka „Didysis tranzas“,
iš knygos „Gatvė tarp dviejų bažnyčių“

Tik akį rėžiantis ir siaubą keliantis begalinis tuščio lapo baltumas. Tik citata tarsi inkaras, kurį paleidi smigti gilyn į tamsų vandenį. Tik noras pasakyti viską nepasakant per daug tiesiogiai, nepasakant per daug. Ėjimas užuolankomis.

Aš grįžau. Visomis prasmėmis – į Lietuvą, į akademinį gyvenimą, į namus ir, netikėtai, į „Andų“ puslapius. Tiek išėjimai, tiek sugrįžimai yra labai keisti. Paradoksalūs naujos pradžios laukimu ir atsisveikinimo skausmu. Sunkūs savo nestabilumu – nenuspėjamumu, negalėjimu įsivietinti, žinojimu, kad esi kažkur tarp. Kad pasaulis, kuriame jauteisi savas, tau nebepriklauso. Kad tai, ką laikei Pasauliu, yra trapi plonytė ledo pluta, užklojusi ežero pakrantę vėlyvą rudenį.

Per šiuos metus suvokiau, jog galima daug išmokti, bet niekad neapsiprasti, iki galo nesusigyventi. Su tyla, kuri užklumpa grįžus namo po darbo, užvėrus duris ir nusiavus batus. Su slegiančia tuštuma, kai pabundi šeštadieniais dar nenušvitus nuo varpų gausmo. Su svetima kalba, kuria šnekiesi su savimi, miškais, kalvomis ir pilių griuvėsiais.

Po licėjaus baigimo viskas prasidėjo iš pradžių. Naujas gyvenimas. Bet su senais vidiniais konfliktais, su senų žaizdų laižymusi, su senų nuoskaudų gėla. Ir su nematytais kraštais, su negirdėtomis kalbomis, su neatrastomis gatvėmis. Su nuotykiais, iššūkiais, džiaugsmais ir atradimais, mokančiais atrasti ir priimti pasaulį kitokį, negu įsivaizdavai. Mokančiais paleisti savo kategoriškumą, atrasti ir priimti save patį kitokį, negu manei esąs.

Išmokti nulaikyti savyje netelpančią, srautu besiliejančią laimę. Išmokti jos nelaikyti – paleisti ją į pasaulį, atsisukti į žmogų šalia, padėti kitam. Susitaikyti su savo baimėmis ir jas palaiminti prieš einant daryti to, kas atrodo baisiausia, ko, atrodo, niekad nebūtum išdrįsęs.

Galėčiau Jums papasakoti apie savo keliones, apie aplankytus miestus, apie dirbtus darbus, apie naktis autobusuose ir traukinių stotyse, apie Vidužemio jūros ošimą naktį, apie prancūziską gyvenimo būdą, apie senų žmonių skleidžiamą šviesą, apie vienuolių gyvenimą ir... apie negalėjimą viso to perteikti žodžiais. Apie negalėjimą paaiškinti, kodėl kiekvieną kartą taip spurdėdavo širdis kažkur Nicoje, Paryžiuje ar Hamburge išgirdus lietuviškus žodžius. Kodėl su tokiu pasididžiavimu pasakodavau visiems apie Lietuvą; kodėl viriau kompotą, gaminau baltą mišrainę ir kugelį, kurio pati visiškai nemėgstu. Ir kodėl, oro uoste laukdama lėktuvo į Vilnių, negalėjau nustoti verkti.

Šie metai padėjo man daug ką suprasti. Labiausiai, matyt, kad ir kaip tai banaliai nuskambėtų, suprasti tai, kad niekad visko nesuprasiu. Tai priimti sunku. Sunku pripažinti, kad tokia intriguojanti pasaulio mįslė ir liks labai viliojančiu, bet neišspręstu galvosūkiu. Suvokiau, kaip svarbu būti atvirai tam, kas aplink mane. Savo laiku licėjuje aš pasiėmiau tiek, kiek galėjau. Gal ne viską, ką jis turėjo duoti, bet labai daug. Ir už tai jaučiuosi labai dėkinga. Ir mokiniams, ir Mokytojams. Džiaugiuosi, kad pasibaigus mano laikui, išėjau be gailesčio, žinodama, kad su licėjumi atsisveikinau tinkamai. Kad licėjuje atradau savo kelią. Ir šiemet pagaliau patikėjau jį turinti.

Tikėjimo tuo, ką darai. Tikėjimo savimi. Drąsos. Ir gero kelio.

Gabrielė

Nuotr. iš asm. archyvo

Rūta Vigelytė

Miškais ateina rugsėjo pirmoji

Dažnai atrodo, kad vasara trunka labai ilgai ir kad iki mokslo metų pradžios dar begalės laiko, tačiau pirmoji rugsėjo diena visada atslenka nejučiomis ir ryte pabundi su nuostaba veide klausdamas savęs, nejaugi atostogos taip greit praskriejo. Vieniems liceistams ši šventė – visko pradžia, kitiems – ženklas, kad jau nebeilgai teks sėdėti mokykliniuose suoluose.

Mokslo metų pradžios šventė daugeliui yra puiki proga pabendrauti su ilgai nematytais bendraklasiais, įsiamžinti prie fotosienos ir pagaliau pajusti, kad atostogos tikrai pasibaigė. Kiekvienam kursui ši diena turi vis kitokią reikšmę.

Nuotraukos Patriko Vanago

„Rugsėjo 1–ąją grįžusius iš atostogų vėl pasitiko draugiška atmosfera. Smagu buvo susitikti bendraklasius, vėl pamatyti mokytojus ir, žinoma, naujuosius pirmokus. Stebint renginį jau ketvirtą kartą, jis nebeatrodo toks įspūdingas ir mistiškas kaip pirmąjį, tačiau išlieka toks pats ypatingas ir savas. Gera matyti draugų veidus scenoje, pažįstami koridoriai nuteikia mokslo metams, tik vis dėlto džiugu, jog buvo penktadienis.“

Saulė Steponavičiūtė, IVC klasė

„Važiuodama į Licėjų jaudinausi – nauji žmonės, nauja aplinka. Bet vos įžengus jaudulys dingo. Mus priėmė taip šiltai. Renginys, kurį surengė antrokai, buvo neįtikėtinas. Jų kurtos dainos – nuostabios ir įdomios bei labai išradingos. Licėjuje visi tokie kūrybiški ir draugiški!“

Emilija Barčytė, ID klasė

Nauji mokytojai

Šiemet licėjaus mokytojų gretos pasipildė net šešiais naujais veidais. Taigi, norėdami geriau juos pažinti, trims iš jų uždavėme keletą klausimų:

1. Koks filmas yra Jūsų mėgstamiausias?
2. Su kokiu literatūros personažu norėtumėte pabendrauti, jei galėtumėte?
3. Kokiais žodžiais/posakiu/fraze vadovaujatės gyvenime?

Valdas Vanagas, matematikos mokytojas:

1. „Skrydis virš gegutės lizdo".

2. Tikrai ne su Liudu Vasariu. Ko gero, su Baliu Sruoga apie „Dievų miško linksmybes".

3. Galvoti, sakyti ir daryti vienodai — tiesos apibrėžimas.

Ana Masiul, anglų kalbos mokytoja:

1. Kalbant apie filmus, jau kurį laiką mano atsakymas yra "Studio Ghibli" produkcija, ypač Hayao Miyazaki darbai. Negaliu nepaminėti tokių klasika tapusių jo darbų kaip "Spirited away" ar "Howl's Moving Castle", bet taip pat norėčiau išskirti ir "From Up on Poppy Hill", kuris buvo režisuotas Hayao Miyazaki sūnaus, Goro Miyazaki.

2. Aš niekada apie tai labai negalvojau, bet jei turėčiau pasirinkti čia ir dabar, tai būtų Andrea iš Carmen Laforeti novelės „Nada".

3. One day at a time.

Mykolas Mališauskas, fizikos mokytojas:

1. „Žiedų valdovas", trys originalios dalys. Žiūriu filmus, kad atsipalaiduočiau, todėl mėgstu fantastiką.

2. Su Karlsonu, kuris gyvena ant stogo. Paklausčiau, kaip pasidaryti tokį propelerį, kad galėčiau praskristi virš Vilniaus kamščių.

3. Fraze, kuri yra ant visų kompiuterių, kuriais naudojuosi, darbalaukių fonų. "Do more". Ji man primena, kad neteisinčiau savo tinginystės ir visada stengčiausi tobulėti bei atlikti daugiau naudingų ar įdomių dalykų.

O štai ką mano mokiniai apie kitą dalį naujų mokytojų:

Monika Šeleg, prancūzų kalbos mokytoja

◊ Domisi ne vien prancūzų kalba, bet ir kultūra, stengiasi mus su ja supažindinti.

◊ Visada padeda, paaiškina.

◊ Stengiasi surasti mums įdomesnių užduočių.

Miglė Šatkauskienė, matematikos mokytoja

◊ Pirmas įspūdis — šiltas, malonus žmogus.

◊ Jei prireikia pagalbos — visada padės.

◊ Nors ji mus moko dar visai neilgai, tačiau susidarėm apie ją gerą nuomonę.

Andrius Berniukevičius, matematikos mokytojas

◊ Skatina suprasti, o ne iškalti prieš kontrolinį.

◊ Jei kažkas neaišku — mielai paaiškina.

◊ Pamokose nejaučiamas spaudimas ir skubėjimas.

Saulė Gražulytė, Skaistė Katinaitė

Vandenyno nublokšti

Rugsėjo 22-ąją Neptūnas suteikė malonę į vandenyną mokslų srovės atneštiems mažiesiems planktonams. Tris savaites naujieji gyventojai bandė papirkti didžiuosius vandenyno dievus, kurie sprendė jų likimą licėjaus vandenyne. Nuo šių darbų vandenynas neretai tik ramiai bangavo, tačiau kai kurie iš jų sukeldavo ir cunamį Neptūno širdy. Nors visą kelionę juos lydėjo patyrę vandeniai, visgi tai buvo tik pradžia, kurios didžiausi išbandymai dar tik laukė. Išaušus penktadienio rytui *Apietų, Batlanto, Cindijos, Dartkties, Eramiojo ir TegyvosiosBjūros* atstovai suplaukė Verkių vandenyno pakrašty. Nuo tos akimirkos prasidėjo tikroji jų įšventinimo dalis. Tam, kad taptų visaverčiais vandenyno gyventojais ir galėtų bent pažvelgti dievams į akis, planktonai turėjo padėti Kempiniukui sugauti medūzas, surasti Nemo, pastatyti Piratų laivą, pavergti Sirenas savo balsais ir net atrasti Atlantidą. O tai tik dalis išbandymų, kurie vedė planktonus link išsvajotojo tikslo.

Mato Petronio nuotr. ↕

Meidos Pesliakaitės nuotr. ↑

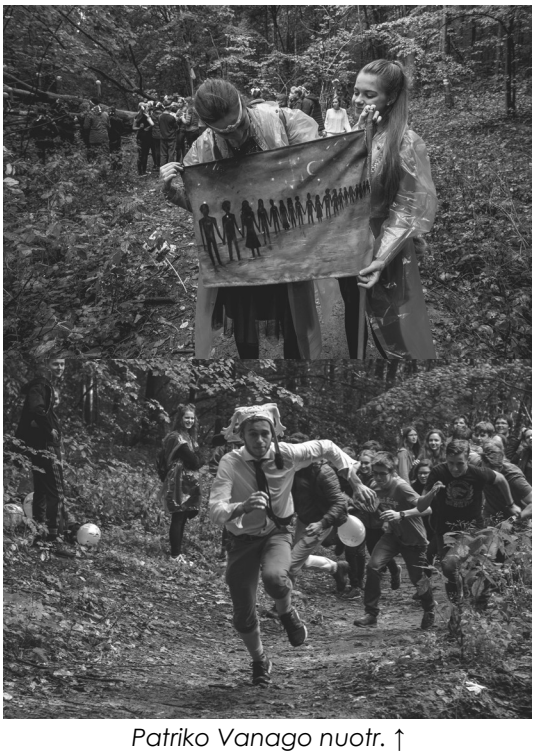

Patriko Vanago nuotr. ↑

Onės Mikulskytės nuotr.

Onės Mikulskytės nuotr.

Patriko Vanago nuotr.

Įveikus pirmąją išbandymų dalį palankios jūros bangos nunešė planktonus į licėjaus kiemelį, kuris vakarui virto paslaptingu vandenyno dugnu. Šiame etape planktonai turėjo pavergti ne tik dievų ir kitų didžiųjų gyventojų širdis, bet ir savo pasirodymais atverti lobių skrynią. Deja, šios misijos įvykdyti niekam nepavyko, todėl į pagalbą atvyko Neptūnas. Jis įšventino planktonus ir paleido juos į platųjį vandenyną jau kaip tikrus gyventojus. Su šia banga tikimės, kad jie neišklys iš mokslo srovės ir jokios jūrų pabaisos nesutrukdys plaukti tikslų link. Plauks saugiai ir sugebės išplaukti net ir pavojingiausiose vietose.

Patriko Vanago nuotr.

Šiek tiek planktonų įspūdžių:

- ◊ *Vakarinė dalis tai bombinė! Nustebino rytinės dalies užduočių išradingumas, kaip, tarkim, medūzų gaudymas.*
- ◊ *Vedliai puikūs, užduotys labai skirtingos ir smagios.*
- ◊ *Turbūt didžiausia paslaptis buvo kapitonas, išlendantis iš kanalizacijos.*
- ◊ *Net ir po šokių purvyne, kai visi rūbai buvo aptaškyti, buvo labai linksma.*
- ◊ *Viskas 10 iš 10.*
- ◊ *Laikas neprailgo nei pirmojoj, nei antrojoj daly.*

Kamilė Sūdžiūtė

„Mokytoja, ar įskaitysit tai kaip CAS?“

Nesunku pastebėti – dažnas liceistas, išgirdęs žodelį CAS, šiek tiek suglumsta, lengvai sutrinka, žybteli nežinios sklidinomis akimis, o retkarčiais net antakį pakelia. Išmoningesnis suskumba iššifruoti šį anglišką akronimą – viskas paprasta, juk tai yra creativity, activity, service! Vis dėlto viskas nėra taip paprasta... Kas gi iš tikrųjų slepiasi už CAS, vienos iš privalomų Tarptautinio bakalaureato programos dalių? Ką gi veikia tavo draugas TB'kas, vėl pasakęs, kad po pamokų eis užsiimti kokia nors creativity veikla? Klausimams atsakyti ir abejonėms išsklaidyti keletas TB2 mokinių sutiko pasidalinti vienu savo pasirinktu CAS darbu. Liceistas galės pamatyti šių veiklų įvairovę, įdomumą bei naudą, o mažesnieji TB'kai dargi prisirinks idėjų, kaip išpildyti savus CAS planus.

Justas Kuprijanovas

Po dvejų metų, praleistų licėjuje, o tada net įstojus į TB, aš niekada iki galo nesupratau, kas yra CAS. Tiesą pasakius, ir dabar nelabai suprantu, nors jau ir antri metai šitoje programoje. Tačiau nepaisant to, man šis TB aspektas netgi ėmė patikti po to, kai supratau, kokia gera tai yra motyvacinė priemonė. Reikia mokytis, domėtis studijuojamais dalykais, tačiau kartais ir tenka pasikelti nuo kėdės ir kažką paveikti, štai čia, mano nuomone, slypi CAS grožis.

Smagiausia veikla, kurią yra tekę daryti, tai tikriausiai buvo vaidinimas spektaklyje „Grybų karas“. Nors iš pat pradžių ir buvo labai smagu pasijuokti iš aplinkos, paties savęs bevaidinant, tačiau visame tame buvo ir labai daug malonumo. Ne tik dėl to, kad galėjau smagiai praleisti laiką su bendraklasiais, juos geriau pažinti, bet ir dėl to, kad jaučiausi tikrai geriau matydamas, kad mano dalyvavimas kažkokioje veikloje atneša malonumo kitiems. Vaikų šypsenos, jų nuoširdus susidomėjimas ir netgi audringas juokas licėjuje iš auditorijos, kuri stebėjo mūsų vaidinimą, buvo itin malonūs. Visi žiūri į TB ir ypač CAS gal kaip į nesuprantamą dalyką ar netgi laiko švaistymą, tačiau veiklos, kurios yra pasirenkamos paties ir kurios atspindi tave, leidžia tau atsiskleisti ir tuo pačiu padėti ar pralinksminti kitus.

Nuotr. iš asm. archyvo

Aušrinė Damušytė

Vyriausiosios slaugos administratorės paklausta, kuriame Santaros klinikų Vaikų ligoninės skyriuje norėčiau savanoriauti, spontaniškai pasakiau – Infekcinių ligų; į tokią avantiūrą stumtelėjo, nors ir keista, iš kažkur

atsiradusi absurdiška baimė: žinojau, kad tai vienintelis ligoninės padalinys, kurio ieškodama tikrai nepasiklysiu painiuose koridorių labirintuose – čia su dar keliais liceistas lankėmės vasarį, kai šiam skyriui dovanojome keletą medicininių prietaisų, nupirktų už surinktus „Pyragų dienos“ pinigus. Administratorė nustebusi kilsteli antakį, darkart klausia, ar tikrai noriu tik ten – juk užsikrėtimo rizika labai didelė. Taip taip, tik ten, atsakau, mintyse viltingai patikindama save, kad nuo baisiausių ligų atvejų vis tiek galėsiu apsiginti medicinine kauke, o jokių Filoviridae sutikti neturėčiau. Sutarta: moteris mano savanorystės dokumentuose brūkšteli lemtingojo skyriaus pavadinimą, įpaišo parašą ir siunčia mane į tolimesnius Pano labirintus. O tuomet… Daug baimingų įkvėpimų prieš beldžiant („Vienas, du, trys – Aušrine, belsk!“) į nurodytų gydytojų ir ligoninės darbuotojų kabinetus, daug instruktažų, sutarčių, pažymėjimų, dokumentų, parašų ir štai pagaliau man įteikiamas baltas chalatas bei atveriamos Infekcinių ligų skyriaus durys. Gydytojai ir slaugytojos tokio stebuklingo fenomeno kaip savanoris dar niekada gyvenime nėra regėję, bet už mane atsakinga skyriaus darbuotoja visus įtikina, kad keturias savaites galėsiu būti visur siuntinėjama, atlikti smulkius darbelius, padėti prireikus. Žodžiu, būsiu šioks toks baltu chalatu prisidengęs skyriaus svetimkūnis, beveik kasdien besisukiojantis ligoninėje.

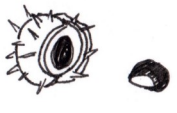

Pažintis su ligoninės gyvenimu prasidėjo maisto dalinimu ligoniams, kasvalandiniu kursavimu tarp mano skyriaus ir klinikinių tyrimų laboratorijos su šūsniu dokumentų ir lagaminėliu mėgintuvėlių, pacientų lydėjimu pas gydytojus į kitus gydymo įstaigos padalinius, trumpai tariant – kaip reikiant įsisukau į ligoninės ritmą.

Balto chalato miminkrija tokia apgaulinga! Vesdama ligonius pačiai nežinomais koridoriais privalau atrodyti kuo profesionaliau, užtikrintai šypsotis, drąsiai atsakyti į klausimus, o mintyse tik kartoju slaugytojos man į galvą įkaltą reikiamo kabineto numerį ir tikiuosi nepaklysti pati ir nepaklaidinti pacientų. Dar šauniau – būti palaikyta gydytoja anesteziologe ir sergančio vaikiuko tėčiui nuolankiai paaiškinti, kad ne, atleiskite, aš pati irgi neįsivaizduoju, kur esu, nes darbo ligoninėje patirties teturiu tris su puse valandos! Visgi, savanorystės terminui besibaigiant, rodos, prisijaukinau toli gražu ne tik labirintus: išmokau taktiškai bendrauti su pacientais, greitai reaguoti į gydytojų ar slaugos darbuotojų prašymus, rankos nebedrebėjo kruopšiai rūšiuojant fiziologinius tirpalus, o tarp ligoninės kabinetų besiblaškantiesiems drąsiai siūlydavau pagalbą.

Tai, kas išmokta bei suvokta, niekur nedingo ir užvėrus skyriaus duris paskutiniąkart. Patirtis ligoninėje – universali; ji neapsiriboja vien pacientais, mėgintuvėliais, ligų istorijomis ar baltais chalatais. Pirmiausia, tai empatijos puoselėjimas, supratingumo mokymasis bei nelengvas buvimas žmogumi kito kritinės situacijos akimirką. Taipgi CAS gali tapti labai prasmingas. Tereikia pakreipti jį tinkama linkme – kad ugdytų, sukrėstų, įkvėptų, kad išmetęs į klaidžius koridorius, leistų atrasti duris, į kurias pasibeldus, atsiveria palaimingos patirtys.

Elvis Lepardinas

Licėjus yra žinomas dėl savo laisvo požiūrio į iniciatyvas mokyklos erdves pritaikyti pagal mokinių poreikius. Išmargintos sienos koridoriuose ir neseniai atidarytos dvi naujos poilsio vietos tai liudija. Vis dėlto, nuo užpraeitų metų mokyklos administracijai vis labiau diegiant STEM[1] mokymą, nusprendžiau papildyti šias erdves ne tik piešiniais, bet ir naudinga interjero detale – naujais mokinių gamybos baldais.

Pasigaminti baldus savo rankomis nebuvo taip paprasta, nes norėjau, kad produktas būtų ne tik ergonomiškas, bet ir kainuotų nedaug. Be to, kadangi ketinau baldų gaminimo dirbtuves vesti per Kitokios dienos mokykloje renginį, baldai taip pat turėjo būti lengvai sukonstruojami per maždaug 6 valandas. Atlikęs panašių idėjų paiešką

[1]Tarptautinė praktika, kuria siekiama sujungti tiksliųjų mokslų dalykus sprendžiant įvairias su mokslu ir ne mokslu susijusias problemas taip skatinant pažvelgti į jas iš skirtingų perspektyvų.

Nuotr. iš asm. archyvo

ir pasitaręs su fizikos mokytojais, nusprendžiau, jog geriausia produktą gaminti yra naudojant pervežimo paletes. Manau, kad daugelis net yra matę avangardiškai atrodančius baldus, pagamintus iš šios medžiagos. Tad turėdamas paletes kaip pagrindinę darbinę medžiagą pradėjau kurti produkto brėžinius. Turiu pabrėžti, kad siekiau tokio baldų dizaino, jog šiuos būtų galima pagal transformuoti ir iš, pavyzdžiui, kėdės padaryti gultus. Taip pat ne ką mažiau atsakingas ir svarbus darbas buvo surinkti reikalingus komponentus ir darbo įrankius. Ypač norėčiau padėkoti mokyklos administracijai bei fizikos mokytojams, kurie padėjo supirkti ar kitaip gauti visa, kas būtina šiai iniciatyvai.

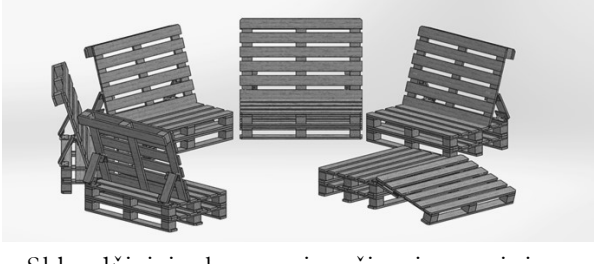

Sklandžiai įvykus pasiruošimui, renginio metu taip pat nekilo per daug netikėtumų. Tiesa, kadangi veiklą organizavau dirbtuvių principu, teko koordinuoti mokinių grupę, tad reikėjo gerai pagalvoti apie efektyvų darbų pasiskirstymą bei visų saugų elgesį. Buvo smagu matyti, kad liceistams patinka imti į rankas pjūklus, laužtuvus ir grąžtus bei gaminti kažką sau. Manau, tie, kurie dalyvavo, pasisėmė ne tik gerų įspūdžių, bet ir išmoko bent šiokios tokios meistrystės.

Šiuo metu baldus galima rasti naujoje erdvėje, prie mokytojo Jankausko kabineto. Labai kviečiu ir kitus liceistus prisidėti prie šios naujos erdvės gražinimo, juk, vis dėlto, tai mokinių vieta, kurią, manau, mokiniai ir turi kurtis patys sau.

Ignė Grigorjeva

Vienas iš Tarptautinio Bakalaureato diplomo gavimui privalomų darbų yra CAS‘o projekto organizavimas ir išpildymas. Išgirdusios šią informaciją praėjusių metų rudenį mes su keliomis bendraklasėmis pradėjome svarstyti skirtingas galimas idėjas. Galiausiai, žinodamos, kad artėja šventinis žiemos laikotarpis, nusprendėme aplankyti vaikų namus ir surengti vienai vaikų šeimai Kūčių vakaronę. Idėja atrodo nesudėtinga ir daug pastangų nereikalaujanti, tačiau darbo metu viskas pasirodė kitaip. Pirmiausia, pakliūti į vaikų namus gruodį nėra lengva, kadangi dažnai mėnesis yra užpildytas pramogomis ir pasirodymais vaikams. Tačiau mūsų noras atvykti į vaikų šeimą nugalėjo ir vaikų namai „Mintis“ leido mums organizuoti smagų pasibuvimą. Toliau iššūkis kilo sprendžiant, kaip tinkamai elgtis su vaikais, atsidūrusiais sunkioje gyvenimo padėtyje. Netinkamas žodis ar net veiksmas galėtų nuliūdinti, įskaudinti dar nesubrendusias sielas, todėl turėjome apgalvoti kiekvieną galimą situaciją ir jos sprendimą. Su didžiuliu nerimu ir nežinia, ko tikėtis, atėjo diena, kai privalėjome susikaupti ir įvykdyti pagrindinį savo tikslą – pradžiuginti vaikus. Mano nuostabai, mažieji buvo puikiai nusiteikę ir mitas apie „kitokius“ vaikus žlugo: tai buvo patys paprasčiausi linksmi ir padūkę jaunuoliai. Manau, ši patirtis, paskatinta būtent CAS‘o, leido man suprasti tokios veiklos svarbą pagrindinių vertybių vystymuisi mūsų bendruomenėje.

Nuotr. iš asm. archyvo

Ugnė Keliauskaitė

Viena iš vertingiausių ir įsimintiniausių CAS'o veiklų buvo teisėjavimas tarptautiniame teniso turnyre Fed Cup Europos/Afrikos antrojoje grupėje Šiauliuose. Patyriau nuostabų jausmą būti didžiulio pasaulinio masto renginio dalimi, sujungiančio sportininkus iš daugiau nei šimto tautų. Būdama linijos teisėja dirbau su sportininkais iš Danijos, Švedijos, Liuksemburgo, Pietų Amerikos, Slovėnijos ir Norvegijos, tačiau, be abejonės, labiausiai jaudinantis mačas buvo centriniame korte tarp Lietuvos ir Egipto.

Per laiką, praleistą teniso korte, išmokau ne tik specialių ženklų, taisyklių ir terminų, tačiau taip pat supratau, koks svarbus yra teisėjo profesionalumas tiek aikštelėje, tiek ir už jos ribų. Vienas iš svarbiausių aspektų teisėjaujant yra stiprus komandinis darbas su kitais linijos teisėjais ir taip pat bendravimas su pagrindiniu bokštelio teisėju. Tarpusavio parama padėjo operatyviai reaguoti į padėti aikštelėje ir užtikrintai ir neabejojant priimti greitus sprendimus bei spręsti konfliktines situacijas. Apibendrinus, teisėjaudama įgijau daugiau drąsos, išmokau reaguoti stresinėse situacijose ir susipažinau su daugybe naujų žmonių, besidalinančiu tuo pačiu pomėgiu. Ši CAS'o veikla buvo įsimintiniausia, nes turėjau galimybę geriau pažinti save ir gavau progą tobulėti

Nuotr. iš asm. archyvo

Deimantė Krivickaitė

2017 metų rugsėjo 15-16 dienomis savanoriavau Vilniuje vykusioje „Tautų mugėje", Omano Sultonato palapinėje. Tai buvo pirmas kartas, kai savanoriavau tokiame renginyje, ir pirma mano CAS veikla šiais mokslo metais. Šiaip reiktų pasakyti, kad jei ne CAS, tai turbūt niekada nebūčiau sugalvojusi savanoriauti ar kaip nors prisidėti prie tokio renginio. Mano pareiga buvo visą laiką stovėti apsirengus tautiniais Omano drabužiais ir kviesti žmones užeiti, taip pat šiek tiek papasakoti apie Omaną, kas yra frankinsensas, kurį mugės metu žmonės galėjo nusipirkti, bei atsakyti į iškilusius klausimus. Mane šiek tiek nustebino, kad kai kurie lietuviai nežinojo, kur yra Omanas, taip pat nustebino ir tie, kurie buvo gan gerai susipažinę su šia šalimi bei jos kultūra ir papasakojo įdomių detalių, kuriomis aš po to galėjau pasidalinti ir su kitais susidomėjusiais. Ši savanorystė buvo tikrai išskirtinė patirtis. Susipažinau su daug įdomių žmonių, dar geriau pažinau Omaną, šios šalies kultūrą, susitikau su žmonėmis iš Omano bei jo konsule Lietuvoje. Po šios savanorystės nusprendžiau, kad nepaisant aukštos oro temperatūros, Omanas tikrai bus viena iš šalių, kurias aplankysiu, baigusi mokyklą!

Nuotr. iš asm. archyvo

Gabrielė Poškutė

Patentai: kaip startuoliams apsaugoti savo verslo idėją?

DAUGYBĖ JAUNŲJŲ VERSLININKŲ, TURINČIŲ GAUSYBĘ MINČIŲ DĖL NAUJŲ PRODUKTŲ AR ĮMONIŲ, PER DAUG SUSITELKIA TIES JŲ ĮGYVENDINIMU IR VISAI PAMIRŠTA APIE IDĖJOS APSAUGĄ, KURI YRA IŠTIES SVARBI. PREKĖS ŽENKLAS, PASLAUGA AR DIZAINAS YRA SUGALVOJUSIOJO NUOSAVYBĖ, TODĖL APDRAUSDAMI JUOS GALITE BŪTI TIKRI, JOG JŪSŲ TEISĖS BUS APSAUGOTOS. KODĖL TAI SVARBU IR KAIP GALIMA APSISAUGOTI NUO NEIGIAMŲ PASEKMIŲ? Į ŠIUOS KLAUSIMUS IR BANDYSIME ATSAKYTI.

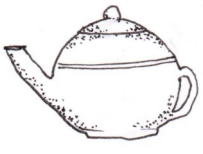

Be idėjos pasisavinimo ir kitų žmonių pasikėsinimo į ją, yra ir kitų priežasčių, kodėl jaunuoliai turėtų sunerimti dėl savo startuolio apsaugos. Visų pirma, apsaugotos idėjos daug labiau traukia investuotojus. Taigi, tokiu būdu padidėja šansai gauti finansavimą. Finansuotojai dažnai suteikia ir tam tikrą reklamą, taip padėdami sulaukti didesnės susidomėjusiųjų auditorijos. Galiausiai, išskirtinis produktas taip pat užtikrina ir didesnius pardavimus, kadangi pakaitalą rasti jam kartais – ne taip ir lengva.

Patikimiausias ir lengviausias apsaugos būdas – patentas, tačiau jaunam žmogui, dar tik bandančiam skintis kelią į plačiąją rinką, tai – gan sudėtingas ir brangus būdas. Patentai kainuoja tūkstančius ir kartais prireikia net ne vienerių metų, jog jie būtų išduoti. Neapsimoka laukti taip ilgai, kad galėtum įvesti savo paslaugą ar produktą į prekybą. Tad tenka imtis kitų priemonių!

Jei jau turi idėją, stenkis jos neplatinti žmonėms, kuriems nebūtina to žinoti. Paskubėk kuo greičiau tai paversti apčiuopiamu dalyku ir paleisk į rinką, nes pirkėjai nelaukia. Laikas, kuriuo gyvename mes, ypač patogus reklamų atžvilgiu – savo inovaciją gali platinti įvairiose socialinėse platformose tiek filmukų, tiek nuotraukų ar tekstų pavidalu. Kuomet užsitarnausi šiokį tokį žinomumą, pradedančiai kompanijai bus ne taip drąsu imti ir naudoti jau gerą minią sukaupusios kompanijos pagrindus.

Jei ketini turėti startuolio partnerį, užsitikrink, jog jūsų tikslai – vienodi, nusistatykite savo funkcijas, teises ir pareigas šiame versle. Pasidalinkite atsakomybę ir nuspręskite, kaip bus sprendžiami iškilę nesutarimai. Aptarkite, kaip įgyvendinsite idėją ir prisišauksite finansavimą. Norint visą tai įteisinti, galima sudaryti ir pasirašyti jungtinės veiklos sutartį.

Ne mažiau svarbu būti apdairiam renkantis investuotojus. Pasidomėkite jų patikimumu iš anksto ir prieš įvykstant deryboms sudarykite konfidencialumo sutartį. Išanalizuokite sutarties sąlygas ir įvertinkite galimas rizikas dar prieš pasirašant.

Palaikykite ryšius su savo varžovais. Galbūt tai skamba keistai, bet tai vienas geriausių ir paprasčiausių būdų apsaugoti savo sumanymą. Pažintys visuomet yra naudingos, o taip pat tokiu būdu visada galėsite sekti ar turėsite žinių apie jų tolimesnius ketinimus.

Tačiau čia – tik keletas faktinių ir teisinių pastabų, kaip išvengti nereikalingų problemų ir sėkmingiau skintis kelią savo startuoliui. Bet įdomiau yra tai, jog žmonių su savo inovatyviomis idėjomis turime ir artimoje aplinkoje – buvusių ar dabartinių liceistų tarpe. Vienus jų, ketvirtoką *Simoną Mulevičių* ir trečiokę *Lukreciją Urnevičiūtę*, nusprendžiau pakalbinti. Jie mielai pristatė savo sumanymus, papasakojo apie idėjos kilmę bei su kokiais sunkumais susidūrė kūrimo kelyje ir kaip savo startuolius apsaugojo nuo kopijavimo.

Pristatyk savo produktą /paslaugą.

Simonas: Praeitais metais su Mykolu Vosyliumi, Kristijonu Raudžiu ir Greta Karpavičiūte pagal Junior Achievement programą įkūrėme MMB „Triušis Timis", kuri turėjo pardavinėti kramtomąją gumą. Sukūrėme autonominės prekybos aparatą „Revolt" su Arduino mikro–kompiuteriu, įdiegėme pinigų atpažinimo sistemą, įtaisėme LCD ekraną ir garso aparatūrą. Vėliau išplatinome didelį akcijų paketą mokyklos bendruomenei ir pradėjome veiklą. Radome mokyklos spintelę į kurią įdėjome aparatą, tačiau susidūrėme su problema, jog baterijos labai trumpai laikydavo. Galiausiai, Mykolo Vosyliaus iniciatyva kiek pakeitėme veiklos kryptį ir metus baigėme su 8 proc. pelnu mūsų akcijų savininkams. Veiklą baigėme šią vasarą, Greta išvyko, tačiau šiandien „Revolt" maitinimo problema yra išspręsta ir aparatas ieško spintelės, kur galėtų prisiglausti, nes po spintelių reformos dabartinės turimos vietos klientams būtų nepatogios.

Lukrecija: Mano komanda, pavadinimu „EneStor", yra ekologiškos elektros energijos balansavimo paslaugos tiekėja, siūlanti išspręsti dvi problemas – vėjo parkų perteklinės energijos švaistymą ir anglies dioksido išmetimą į atmosferą. Mūsų startuolis turi dvigubą verslo modelį (angl. two–sided business), taigi turime patenkinti du klientus – vėjo parkus ir elektromobilių savininkus. Remiantis statistiniais duomenimis, vėjo parkai klaidingai nuspėja, kiek elektros energijos bus pagaminta, todėl siūlome jiems būti balansuojamiems miesto elektromobiliais. Mes perteklinę energiją tiekiame elektromobiliams, prieš tai gavę duomenis iš elektros perdavimo ir skirstymo tinklų apie individualių vartotojų elektros energijos elektromobiliui krauti poreikį. Jeigu pertekliaus vėjo parkai neturi, tąnakt tiekiame energiją, pačių įsigytą dienos metu, kaip nepriklausomas operatorius elektros energijos rinkoje.

Kaip kilo idėja, kodėl nusprendei, kad tokio dalyko reikia vartotojams, kas turėtų būti vartotojų auditorija?

S: Idėjos savininkas yra Mykolas, aš turėjau šiek tiek žinių ir po kelių pokalbių mes visas idėjas sujungėme. O guma yra toks dalykas, kuriuo visada gali pasidalinti ir atsigaivinti, todėl jo nuolat trūksta liceistams.

L: Jokiu būdu negaliu pasisavinti idėjos autorystės (šypsosi), tačiau jau nuo anksčiausių stadijų prisidedu prie idėjos tobulinimo, jos pristatymo investuotojams, duomenų ir rinkos analizės, komandos organizavimo ir administravimo darbų. Idėja buvo pradėta brandinti nuo fakto, jog elektros energijos rinkos kaina nakties metu yra mažesnė nei dieną, kai jos poreikis didesnis. Tada buvo mąstoma „sužaisti" su kainų skirtumu ir parduoti per naktį sukauptą energiją, tačiau šiandien idėjos konceptas kardinaliai pakitęs – kilo minčių apie vėjų parkus, jų baudas perdavimo tinklams už nebalansą tinkle ir elektromobilius kaip dar vieną neeksploatuojamą elektros šaltinį. Nors ir idėja yra sudėtinga dėl daugybės dedamųjų ir dinamiškų duomenų (elektros kainų, mokesčių, vėjo parkų ir elektromobilių santykio, atskirų valstybių taikomos politikos), šiandien esame tikri, kad skaičiavimų rezultatai žada tik teigiamus rezultatus dėl kelių priežasčių: palankios Europos Sąjungos rezoliucijos ryšium su klimato kaita, stiprėjanti elektromobilių pozicija rinkoje ir didesni įsigijimo mastai, didesnis ratas investuotojų, suinteresuotų žalios energijos sritimi. Būtent pagal tai sprendėme, jog mūsų startuolio pradinė auditorija (angl. beachhead market) yra Vokietijos vartotojai priklausomai nuo didelės elektros kainos, valstybės tikslo investuoti pusantro milijardo eurų į žalios energijos skatinimą ir iki 2020 metų pasirūpinti, kad gatvėse važinėtų milijonas elektra varomų automobilių.

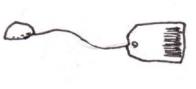

Simono Mulevičiaus nuotr.

Kaip nusprendei apsaugoti savo idėją?

S: Techninių brėžinių niekada neslėpiau, visada mielai papasakoju draugams apie mikroschemas, o jei kas turėtų klausimų dėl kodo, tai būtinai pakonsultuočiau. Manau, jog papildomų žaidėjų konkurenciją mūsų produktui būtų naudinga tuo, jog mes būtumėme priversti gerinti savo kokybę ir iš to galiausiai laimėtų galutinis klientas.

L: Idėjos patentas pernelyg ankstyvas žingsnis, tad jis nukeltas vėlesniam laikui. Siekiame būti pirmieji rinkoje, pasiūlę tokio tipo modelį, veikimu pritaikomą jau 2020 metų elektromobilių naujovėms, taip pat atverti rinką laisviems elektros energijos tinklų operatoriams. Visgi asmeniškai manau, jog tokioje srityje kaip žalia energija konkurencija nėra svarbiausia – reikalinga masiška iniciatyva stabdyti klimato kaitą bei siūlyti naujus sprendimus su ja kovoti.

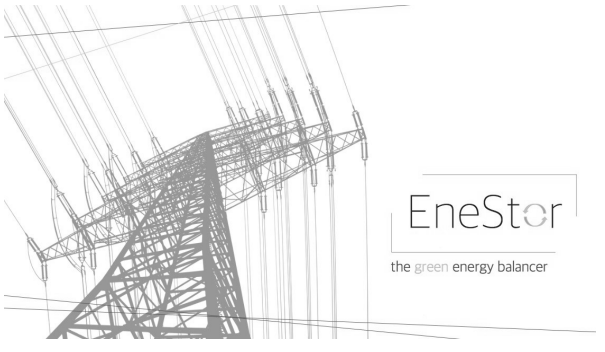

Lukrecijos Urnevičiūtės nuotr.

Su kokiais sunkumais teko susidurti, ko patartum vengti kitiems, kursiantiems savo startup'us?

S: Susikurkite veiklos planą – kaip Jūs save įsivaizduojate kitą mėnesį, kas turi būti padaryta, koks Jūsų tikslas po metų, trijų. Tai ne tik leis nustatyti kryptį, kuria kompanija privalo judėti, bet ir ilguoju laikotarpiu leis save įsivertinti. Taip pat pasiskirstykite pareigomis ir reguliariai renkite susitikimus.

L: Šis projektas kol kas einasi sklandžiai, nes a) turime reikalingus specialistus, b) mūsų veikla koordinuojama patyrusių Saulėtekio slėnio atstovų. Tačiau vystant kitų startuolių idėjas, su kuriomis teko dirbti, iškildavo nemažai įvairių sunkumų. Patarčiau vengti nereikalingų darbų pradedant kurti startuolį, t.y. idėjos „šlifavimo" procese, pavyzdžiui, Facebook puslapio, formalaus bendrovės įsteigimo (vėlesnis žingsnis) ir kt. Siūlau pradėti nuo labai aiškaus apibrėžimo, ką jūsų verslas siūlo ir kam, rinkos segmentacijos (auditorijos, kuriai siūlomas produktas), įtakos aplinkai ir visuomenei, perspektyvos augimui ir plėtrai, kontaktų paieškai, labai išsamiai rinkos analizei, tinkamam komandos narių pasirinkimui, pradiniam finansiniam įnašui (angl. seed; gali būti iš šeimos narių, draugų ir kt.). Puikus būdas „ištestuoti" idėją – dalyvauti konkursuose ir inkubatoriuose, bei, žinoma, kalbėti su atitinkamos srities specialistais.

Lukrecijos Urnevičiūtės nuotr.

Rūta Vigelytė

Paminklų ir skulptūrų kultūra Lietuvoje arba Kauno bienalės duoklė šiai meno srovei

Tik pamačiusi pirmąją Kauno bienalės reklamą, iškart supratau, kad noriu ją aplankyti. Į Kauną važiavau beveik nieko nežinodama apie šį renginį – tik tai, kad 11 -osios bienalės tyrinėjami objektai bus skulptūros ir paminklai. Sėdint traukinyje mintyse vis iškildavo tipinis ekskursijų po galerijas vaizdas – ilgas vaikščiojimas po sales, pilnas įvairiausių eksponatų, ir gidas, pasakojantis apie meno kūrinių kilmę, jų interpretaciją, autorius, ir tikimybė, kad gido pasakojimas bus neįdomus. Ir tik tada, kai pagaliau atsidūriau Kauno paveikslų galerijoje, sužinojau, kad paskutinis dalykas, kurį mes darysime, bus vaikščiojimas po galeriją – teminės ekskursijos lankytini objektai yra išmėtyti Kaune, o ne stūkso salėse ir kaupia ant savęs dulkes. Neįprastas ekskursijos formatas mane iškart suintrigavo, taip pat nenuvylė ir tai, kad ekskursijų grupės renkamos nedidelės – mažiau nei 20 žmonių. Mūsų grupės gidas buvo puikiai pasiruošęs – nebuvo nuobodu jo klausytis, nes jis daugiau dėmesio skirdavo minčiai, kurią transliuoja kūrinys, o ne sausiems faktams.

Vienas iš esminių bienalės tikslų yra paskatinti žmones lankyti objektus gyvai. Lankstinuke pateikiama informacija, kur galima surasti objektą, truputis konteksto, kas įkvėpė autorių ir kokią mintį skleidžia jo kūrinys. Skulptūra/objektas/instaliacija yra apibūdinami, bet nėra pateikiamas konkretus objekto vaizdas – žmogus turi jį susirasti pats, taigi tokiu būdu yra skatinama ne *pagooglinti* internete, o iš tiesų nueiti ir pačiam viską pamatyti savo akimis, ne per kompiuterio monitorių. Vienintelė gairė, kuri padeda suprasti, kad objektas yra tikrai bienalės eksponatas, yra užrašas „Kauno bienalė“ ir oranžinė dėmė. Šiuos objektus gali aplankyti kiekvienas – lankstinukai su žemėlapiu yra prieinami kiekvienam, taip pat Kauno bienalės internetiniame puslapyje yra įkeltas žemėlapis.

Nuotr. iš asm. archyvo

Visi lankytini objektai yra originalūs ir visiškai nepanašūs tarpusavyje – tai gali būti pilkas apskritimas ten, kur kažkada stovėjo sovietinė skulptūra, tai gali būti neoninis ženklas šalia vietos, kur kažkada gyveno Adomas Mickevičius. Bienalės objektai gali būti visur – tiek Nemune ant plausto, Sodroje ar geležinkelio stotyje prie bėgių. Tai gali būti netgi skulptūros, esančios prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus viršaus, aplink kurį pastatytas sovietinio stiliaus kambarys. Tereikia tik turėti noro ir kantrybės ieškojimams, kad juos pamatytum.

Taigi, pratęsdama bienalės tikslą skatinti žmones pamatyti viską gyvai, nepridedu į šį straipsnį nuotraukų. Jei kas ketina artimiausiu metu aplankyti Kauną ar yra susidomėjęs bienale – būtinai nuvažiuokite, paklaidžiokite po šį miestą ieškodami įvairiausių objektų ir nustebinkite save.

Viktorija Baikauskaitė

Esė

Kur sutema

Amerikos alpinistai vartoja tokią frazę: „Alpinizme yra tik dešimtoji dalis džiaugsmo, o visa kita – pragariškai sunki katorga.“ Kam reikalinga ši kančia?

„Dar sovietmečiu, kai būdavo rengiamos alpinizmo stovyklos, antrus metus į stovyklą atvykdavo tik kas dešimtas žmogus. Kalnai yra galinga stichija. Kaip ir jūra, tam, kad galėtum būti atsiskyręs nuo visų ir plaukioti toje geldoje vandenynuose, turi būti tam pasišventęs. Taip pat ir visi sklandytojai, parašiutininkai. Jie visi atsiriboja nuo jiems įprastos aplinkos ir tik tada pajunta tą erdvės energetiką. Jei tik sugebi ką nors iš jos pasiimti, ji tampa artima. Pavyzdžiui, fotografas Paulius Normantas, kuris dažnai keliaudavo į Himalajus, sakydavo, kad, kai jis nuvažiuoja į kalnus, jis būna kūrybingas, padaro daug nuotraukų. Kitaip neturi tam įkvėpimo. Jausdamas kančią kalnuose, jis susiliedavo su savo esybe, tada galėdavo pajusti atsivertimą sutemoje. Tiek kūrybinį, tiek dvasinį.“

Pėdų tarpupirščiuose sutrupėjęs baltasis molis ir skaudžiai diegia dar nuo odos nenutirpęs sniegas. Jau savaitę gyveni tarp žemės ir dangaus. Tarp pasąmonės ir proto. Ir, atrodo, šioj skaistykloj tūnosi visą gyvenimą. Kiekvieną rytą tave pažadins švilpikai, miegoti eisi sulig saulė nusileis, o lietuviškos duonos kriaukšlę laikysi suspaudęs į kumštuką ir suleisi į ją dantis tik po vakarienės. Kol stichijos siaus, blaškys palapinę, slėpsies nuo jų viduje. Susisupęs į pūkuotę, įsikibsi į Marką Aurelijų. Darosi neramu, todėl belieka skirti laiko sau pačiam.

Kai nudžiūvo vanduo nuo pėdų, apsimovei storas vilnones kojines. Pauostei batus. Kvapas visai toks kaip kelionės pradžioje, kai teko uostyti patyrusio alpinisto batą. Norėjai pasisukti į save ir pasakyti: „Na va, pridirbai.“ Pridirbau. Pridirbau, kai katėmis* nesugebėjau įsikabinti į ledyną. Pridirbau, kai numečiau duonos plutelę. Pridirbau, kai gyvas akmuo klibėjo po kojomis. Pridirbau, kai pabudęs iš sapno verčiausi ne ant kito šono, o verčiausi iš miegmaišio.

Apsiaunu batus. Iššliaužiau pagrindžiu iš jurtos ir sutikau šalto oro gūsį. Štai, stūkso prieš mane visas kalnų šešėlių masyvas. Išsigandusio manęs net žvaigždės pasisuko apžiūrėti. Aš toks mažas. Ir ta mano pėda... Į baltąjį molį rausiasi, bėga nuo kalnų akių, dangaus skliautų. Nuo kalno šlaito į mane klausiamai sužiuro kirgizai į mano žemėmis supurvintą pėdą. Ir jie buvo teisūs. Juk aš pats beldžiausi ten, kur sutema.

*Prie batų pritaisoma alpinistinė įranga, turinti dantukus, kurie kabinasi į ledą

Nuotr. iš asm. archyvo

Tarp žemės ir dangaus

Liceistų nuotraukų galerija

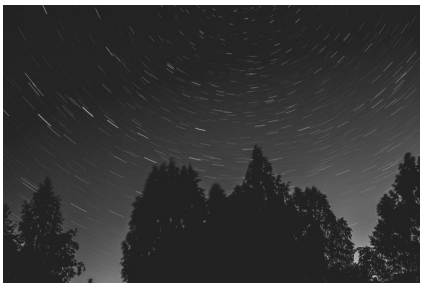

Patrikas Vanagas - „Ciklas 2“, fot. Nikon D5200

Ieva Osoblivec – Vilniaus šv. Dvasios cerkvė, fot. Canon 700D.

Patrikas Vanagas – „Sparnai“, fot. Nikon D5200.

Kristijonas Trinkūnas – „Keliauninkas“, fot. Olympus e-510.

Miglė Dainovskytė – fot. iPhone 6s Plus.

Ieva Osoblivec – Kalabrija, fot. Canon 700D.

Kristijonas Trinkūnas - „Giliai įkvėpk“ (10 nuotraukų panorama), fot. Sony A6000.

Patrikas Vanagas – „Kontempliacija“, fot. Nikon D5200.

Austė Kaušytė - fot. iPhone SE.

Aušrinė Damušytė - Moteris prie Raudų sienos (Izraelis, Jeruzalė), fot. iPad Mini 2.

Ona Jurkevičiūtė – fot. Canon EOS 700D.

Patrikas Vanagas – „Antikristas“, fot. Nikon D5200.

Patrikas Vanagas – „Uola“, fot. Nikon D5200.

Ieva Osoblivec – Sicilija,
fot. Canon 700D.

Rūta Marija Birutytė - fot. Sony Alpha 6000.

Miglė Dainovskytė – „Begalybė“,
fot. Canon EOS 1000D.

Ona Jurkevičiūtė - fot. Canon EOS 700D.

Rūta Marija Birutytė - fot. Sony Alpha 6000.

Patrikas Vanagas – „Rugpjūčio naktys“,
fot. Nikon D5200.

Austėja Samuolytė – Pažaislio vienuolynas, fot. Canon 5D Mark III.

Elvis Lepardinas

Kitokios patirtys Taizé: iš netikinčiojo perspektyvos

KO GERO, NE VIENAS YRA GIRDĖJĘS APIE TAIZÉ BENDRUOMENĘ, BET VARGU, AR PAPRAŠIUS NUPASAKOTI, KAS IŠ ESMĖS YRA TAIZÉ, GALĖTŲ APIE ŠIĄ VIETĄ PAKALBĖTI NEIEŠKODAMAS ŽODŽIO KIŠENĖJE. NET DAUGELIS TŲ, KURIE JAU SPĖJO APSILANKYTI ŠIOJE BENDRUOMENĖJE, ABEJOJU, AR GEBĖTŲ TEN IŠGYVENTAS BE GALO GILIAS DVASINES BŪSENAS PERTEIKTI PAPRASTA KALBA. PRISIPAŽINSIU, IR MAN TEBĖRA SUDĖTINGA ĮŽODINTI SAVO PATIRTIS, TAČIAU PAMĖGINTI TĄ PADARYTI VERTA IR PRASMINGA.

Bendrais žodžiais Taizé galima nusakyti kaip katalikų -protestantų pakraipos brolių ir seserų bendruomenę, kuri visus metus kviečia tūkstančius jaunuolių melstis, dalyvauti Biblijos apmąstymuose, prisidėti prie visuomeninės veiklos bei būti atvirais, dalintis savo mintimis apie religiją ir tai, kas džiugina ar neramina. Išskirtinis bendruomenės bruožas yra tas, kad tikėjimas niekam nėra priverstinai peršamas, jo kiekvienas įsileidžia tiek, kiek nori. Turbūt dėl tokio sąlyginai laisvo požiūrio į tikėjimą, Taizé suteikia galimybę lengviau atrasti asmeninį santykį su Dievu.

Bendruomenės gyvenimas nėra sudėtingas, net, sakyčiau, gana rutiniškas, tačiau būtent dėl to labai paprastas ir aiškus. Matyt, dėl šio paprastumo ir aiškumo žmonės gali susitelkti į gilias, apmąstymų kupinas būsenas. Tiesa, turėčiau paminėti, kad pats nesu tikintis. Apsilankymų skaičių sekmadieninėse mišiose tikriausiai galėčiau suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų. Nepaisant to, viena iš pagrindinių priežasčių aplankyti bendruomenę buvo siekis pasinerti į apmąstymus apie save, kitus ir dar sunkiai suvokiamą Dievą. Pasidalinti kai kuriomis mintimis, manyčiau, yra verta vien dėl to, kad skaitytojas galėtų pamatyti, jog reflektuojant vieną ar kitą patirtį galima be galo daug sužinoti apie save[1].

Manau, labiausiai įsimintinas dalykas iš šios bendruomenės gyvenimo buvo pamaldos, per kurias kiekvienas gali susitelkti į savo ryšį su Dievu ir artimu nekalbant gana miglotų maldų, o giedant giesmes. Beveik visą valandą, o kartais net ir daugiau, per du tūkstančius skirtingų balsų susilieja į vieną galingą, bet ramią ir harmoningą melodiją. Šios melodijos jėga ir grožis tarsi apgaubia sielą ir po truputį vos pastebimai kūną užplūsta ramybė, tačiau labai sunku žodžiais nusakyti šį ramybės pojūtį kaip nors konkrečiau, nes tai yra absoliučiai jutiminė patirtis. Vis dėlto giedant viena man pasidarė aišku: giesmės kuriamai atmosferai, kurią galiu išgirsti ir pajausti aplinkui save, jau galima priskirti tam tikrą dieviškumo matą. Būtent tuomet ir pagalvojau, kad galbūt Dievo būvimas nėra vien tik logiškai išmąstomas ar tiesiogiai išmatuojamas dalykas, bet žinios apie Dievo buvimą gali būti įvairios ir suprantamos tik tam tikrais būdais, šiuo atveju, potyriais. Dėl to, tiesą pasakius, savaitės pabaigoje net

Taizé pamaldos bendruomenės bažnyčioje
Nuotr. iš asm. archyvo

[1]Turiu pridurti, kad mano nuomomė nebūtinai gali sutapti su skaitytojo nuomone.

Oyak kavinė
Austėjos Bazaraitės nuotr.

sau pasakiau: „Nežinau, ar Dievas tikrai yra, bet taip pat labai abejoju, kad jo tikrai nėra.“ Nors šis požiūris į Dievo būtį nebuvo naujas, tačiau kelionė į Taizé išties padėjo tvirčiau įsitikinti tokio požiūrio galimumu.

Kita įsimintina patirtis – vizitas pas brolį Alois, vyriausią brolį, atsakingą už Taizé gyvenimo organizavimą. Buvome pakviesti kartu su dar 50 žmonių iš visos bendruomenės išgerti arbatos ir pabendrauti šiek tiek mažiau formalioje aplinkoje. Turiu gėdingai prisipažinti, kad dabar jau tiksliai nebeprisimenu, apie ką brolis Alois kalbėjo, tačiau labai gerai įsiminiau jo balsą. Ramus, trapus, nuolankus ir viltingas – toks šis balsas man pasirodė tuo metu. Tačiau tame balse buvo ir daugiau sunkiai žodžiais paaiškinamo, bet puikiai jaučiamo ypatingo skambesio, kuris priverčia jaustis taip pat, kaip tas balsas skamba. Vėliau mąstydamas apie tai, kodėl kyla tokia jausena klausant brolio, supratau, kad didžiąja dalimi tas perteikiamas romumas turėtų būti religijos kaip dvasinio tobulėjimo padarinys. Reikia paminėti, kad iki pokalbio su broliu Alois į religiją žvelgiau kaip į kiek nevykusį būdą bandyti paaiškinti pasaulio sandarą ir santvarką, bet esminio dvasinio tobulėjimo elemento iki galo dar nebuvau įsisavinęs. Iš tiesų, juk būtų natūralu, kad nuolat mąstant apie tai, kaip tapti geresniam, net ir pats balso tembras gali tapti toks, kokios yra mintys. Vadinasi, fizinė apraiška tik liudija vidinę būseną. Tad jau eidamas iš susitikimo supratau, kad vertėtų permąstyti savo gana siaurą požiūrį į religiją.

Bendruomenės narių susitelkimas į savo asmeninį dvasinį tobulėjimą nepaisant žmonių įvairovės taip pat buvo stebinantis dalykas. Tuo metu, kai buvau Taizé, bendruomenėje gyveno maždaug 3500 žmonių. Juk tai ne šiaip galvų skaičius, o visa begalybė skirtingų džiaugsmų, baimių, svajonių ir kitų individualumų. Labai smagu matyti, kai tiek skirtybių vis dėlto atranda šį tą bendro. Pavyzdžiui, vakarais eidavau į Oyak kavinę, Taizé pagrindinę kuklių pramogų telkimosi vietą, ir visąlaik būdavau nustebintas ispanų bei italų energija. Atrodydavo, kad šių tautų kraujyje dainos ir šokiai yra tiesiog įaugę. Įdomiausia, jog kitą dieną tie patys ispanai ir italai ramiausiai sėdėdavo bažnyčioje ir būdavo susitelkę į giesmes ir savo apmąstymus. Religinis kontekstas tarsi leido pamatyti, jog nepaisant audringų asmenybių, žmonėms gali būti svarbus jų vidinis pasaulis ir tai, kaip jį padaryti geresnį.

Bendrai žvelgdamas į patirtis, kurias parsivežiau iš šios kelionės, galiu pasakyti, kad didžioji dalis jų buvo grynai jausminės, tad gana sunkiai nusakomos žodžiais. Iš tiesų, kad ir nuoširdus Dievo ar net artimo žmogaus pajautimas šalia gali būti itin sudėtinga užduotis, nes abu dalykai nėra apčiuopiami. Vis dėlto pabuvęs Taizé bendruomenėje savaitę dabar jau galiu pasakyti, kad jausminės patirtys yra neįkainojamos ir be galo reikšmingos norint sau atsakyti į klausimus apie šiuos sunkiai apčiuopiamus dalykus.

2018m. Šv. Jonų piligriminis kolektyvas
Mariaus Dijoko nuotr.

Laima Jundulaitė, Gabrielė Tumaitė

Tikrovės trupiniai

Interviu su M. Povilu Eliju Martynenko

Marius Povilas Elijas Martynenko. Kūryba? Aštru. Kartais – ir nepatogu, bet nepaleidžia. Asmuo? 11 skirtingų darbų, mestos filosofijos ir vertimo studijos, bohemiškas gyvenimas, 2015-aisiais – daugiausia taškų Europos slemo poezijos čempionato finale, teatro studijos... Tačiau kas jis iš tiesų, tasai Martynenko? Aš, Laima, ir Gabrielė nusprendėme paklausinėti jo paties ir išgirsti jo mintis iš pirmų lūpų. Ir kas geriau apibūdins kūrėją, jei ne jo paties žodžiai, jo įžvalgos bei atsiminimai? Visgi rašytojas Teodoras Draizeris kartą yra pasakęs, jog „kiekvienas individas – tikras prieštaravimų kamuolys, juolab jei tai talentinga asmenybė“.

Tačiau dabar metas spręsti jums.

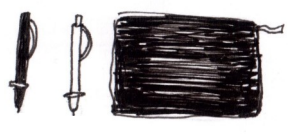

G: Jūsų kūryba – visuomet provokuojanti, tiek necenzūrinių žodžių gausa, tiek aštriomis temomis. Kas tai, būdas prisibelsti į šiuolaikinės visuomenės sąmonę ar atsakas neadekvačiai šlykščioms gyvenimo situacijoms? Kodėl ir kam kuri? Ką tau tai reiškia?

Pirmiausia, jos provokatyvumą gali įvertinti ir teigti adresatas – skaitytojas/klausytojas. Pats niekada neturiu tikslo ar uždavinio „Va, reiktų paprovokuoti.“ Yra begalės skirtingų požiūrių į kūrybą. Man artimiausias – kūryba neturėtų skirtis nuo kasdieninio būvio. Ji kaip kasdienybės visuma. O kasdien išgyvename ir vulgarumo, ir sakralumo momentus. Joje susipina būties slėpiniai ir buities paprastumas.

Kuriu dėl tų pačių priežasčių kaip ir kiekvienas žmogus. Mes visi esame kūrėjai. Senovės graikų kalboje žodis *poiesis* (ποίησις) reiškia veiksmą, kurio metu žmogus į būtį atneša tai, kas anksčiau neegzistavo. Mes nuolat tai darome. Kai kalbame apie savo troškimus, baimes, lūkesčius, ateitį, praeitį. Kai kalbame apie abstrakcijas, apie meilę, tiesą...

Nuolat primename vieni kitiems apie tai, kas egzistuoja anapus mūsų. Bandome į pasaulį nešti tai, kas atrodo svarbu ir tikra, esminga, slėpininga. Visos meno kryptys. Tai mūsų būdai surankioti tikrovės trupinius. Per muziką, tapybą, šokį, teatrą, literatūrą ir kt. Vienaip ar kitaip tikrovė mus pasiekia. Patirtys, kurios yra tokios pilnos, tokios tikros, sprogstančios, išsiskleidžiančios. Kiekvienas jas patiriame. Net jei tai būtų kažkas tokio paprasto, kaip prisiminimas mylimiausių šlepečių vaikystėje – jis nurodo į kažką daugiau nei jis pats. Į kažkokį ryšį, kurio negalėtum užmegzti tiesiog su šlepetėmis. Kartais man regisi, kad Van Gogas sugebėjo atnešti tokią tikrovės skeveldrą puikiai ją išsaugodamas – nutapė batus (daug batų išties).

„Visos meno kryptys. Tai mūsų būdai surankioti tikrovės trupinius.“

L: Jūsų tekstuose vyrauja atviras kalbėjimas. Tačiau ką manote apie švelnumą? Kada jis jums reikalingas?

Nemanau, kad atvirumas ir švelnumas yra priešybės. Netgi priešingai. Mes visi išsiilgę to švelnumo, kad ir paprasto, fizinio prisilietimo. Ypač stipriai tai pajaučiu per dabartines vaidybos studijas. Turime be galo daug trenažų, kai kurie iš jų meditatyvūs, kiti grynai fiziniai. Daug kontaktuojame vieni su kitais. Prieš kelias dienas glostėme vieni kitiems galvas. Ir išties, man regis, tokio gesto labai mažai mūsų gyvenimuose, jis tartum paliekamas vien tėvų-vaikų santykiuose, kol vaikai dar maži.

Nuotr. iš asm. archyvo

G: Ką labiausiai mėgstate/ dažniausiai fotografuojate? Labiausiai įstrigusi situacija fotografuojant (pavyzdžiui, kuomet buvo labai nejauku)?

Žmones. Man sunkiau su objektų ir peizažų fotografavimu. Giliausiai atmintin įsirėžę nutikimai susiję su juoku. Labai retai pavyksta nufotografuoti nuoširdžiai, plačiagerkliškai kvatojantį žmogų. Galbūt nejaukiausios situacijos būna per fotosesijas, kuriose fotografuojamas nuogas žmogaus kūnas. Bet tik iš pradžių. Praėjus kuriam laikui pradedame juokauti, atsipalaiduojame, pakinta ir pats žvilgsnis į žmogaus kūną.

„Fotografuojant žmones akivaizdžiausiai atsiskleidžia laikinumas, trapumas, akimirksnio efemeriškumas“

L: Kaip galėtumėte pakomentuoti žmogaus tikrojo *aš* paieškas? Ką manote apie šio amžiaus ligas?

Manau, kad žmogus neturi savęs ieškoti. Nes niekur neras. Žmogus turi kiekvieną dieną save kurti, prisiimdamas atsakomybę už save. Niekur nėra paslėpto „aš“, kad galėtum jį surasti. Jį reikia sukurti. Nėra iš anksto kažkam sukurto ar nutiesto kelio. Man skirtas kelias yra tas kelias, kuriuo pasirinksiu eiti. Lengvai susiviliojus savęs paieškomis įmanoma tiesiog nugyventi šį gyvenimą atsainiai ir tingiai.

Šiuolaikinių ligų yra labai daug. Ir nė viena jų nėra šiuolaikinė. Pažvelkime – dabartiniai filmai, spektakliai, literatūra ir kitokie menai savo turiniu nėra nauji. Dabartinis turinys jau buvo Šumero civilizacijoje, Indų ir Antikos kultūrose prieš tūkstantmečius. Kinta formos. Taip pat ir su ligomis.

G: Ką manote apie Kirilo Serebrennikovo sulaikymą, ką tai reiškia teatrui europiniu mastu/jums kaip studijuojančiam vaidybą? Kokia dabar teatro padėtis Lietuvoje? Kaip vertinate trečio vaidybos kurso (Bareikio) reklamą Vilniaus centre „Šviežias teatro kraujas“ – išmanu ar lėkšta?

Akivaizdu, kad tai politinis atsakas į kūrėjo veiklą. Visiškai nesvarbu, ką aš apie tai manau, nes šią žinią gromuliuoja visos naujienų agentūros ir žiniasklaidos priemonės. Nuomonių gausa aidi visose platformose, nieko naujo ar įstabaus pasakyti negaliu.

Man šio įvykio reikšmė yra gan teigiama. Tai reiškia, kad menas atlieka vieną iš svarbiausių savo funkcijų. O ką tai reiškia teatrui europiniu mastu, negaliu atsakyti. Europos teatras yra labai plati sąvoka, negalėčiau kalbėti tokios struktūros vardu.

Visų pirma, reklamą vertinu kaip reklamą, o ne kaip patį režisierių, aktorius, teatrą ar spektaklį. Tarp jų nereikėtų dėti lygybės ženklo. Ar tai išmani, ar lėkšta reklama? Nesu tikras. Ji patraukia dėmesį, jei toks yra reklamos uždavinys, vadinasi, ji sėkminga. Taip pat mieste apstu ir Oskaro Koršunovo teatro reklamų. Jos taip pat patraukia dėmesį. Tokiu būdu perduodama žinutė. Man asmeniškai džiugu, kad reklamuojasi ir teatrai. Tam tikra prasme reklama yra kaip kvietimas, kreipinys į žmogų.

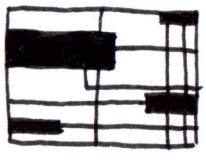

L: Viename kūrinyje rašėte: „Bučiuoju žmogų, bet išties mūsų lūpas skiria vienas angstremas – šimtamilijonoji centimetro dalis. Mūsų neigiami laukai, mūsų elektronai neleidžia mums tapti vienu.“ Ką manote apie žmogaus vienišumą?

„Vienatvė ir vienuma nėra išskirtinai šios epochos bruožas, man regis, jos lydi mus nuo sąmoningumo aušros“

Kartais man regisi, kad mes nebeturime vienumos teikiamų džiaugsmų, o vienatvė vis labiau mus kankina. Vakarų kultūroje individas yra programuojamas izoliacijai. Čia vertinamas individualumas ir originalumas. Iš esmės tai atsiranda dėl kapitalizmo – asmuo turi būti pasiruošęs pasiūlyti save kaip prekę rinkai ir pranokti kitas. Kitose kultūrose labiau orientuojamasi į bendruomeniškumą. Negalėtumėme pasakyti, kad ten negimsta nieko originalaus ar neatsiranda išskirtinių individų. Bet nenoriu visko tapyti itin tamsiomis spalvomis.

L: Esate išgyvenęs gaisrą. Kokį pėdsaką tai palieka gyvenime?

Panikos akimirkomis elgiuosi pagal antinksčių liaukas (jos išskiria adrenaliną), o ne pagal dorybinį stuburą. Taip buvo ir kilus gaisrui. Svylantis veidas ir rankos, daug dūmų, skausmas. Girdėjau, kaip ant mano veido kyla ir trūkinėja pūslės. Pirmiausia, ką norėjau padaryti, buvo iššokti pro langą ir nusižudyti. Manyje nebuvo jokios sąmoningos minties, kūnas instinktyviai bėgo nuo skausmo. Tik lekiant lango link žvilgsnis sekundei užkliuvo už ant sienos esančių žodžių. Seniai, juodu markeriu užrašytus. Nežinau, kiek mane sustabdė tie žodžiai ar tiesiog skausmą apmalšino staigus šalto oro šuoras, bet užuot šokęs žemyn, šokau į balkoną ir iš ketvirto aukšto kitais balkonais nusikabarojau žemyn.

Sakykime, esminis lūžis (anot jo paties) Dostojevskio veikloje buvo jo per plauką išvengta mirties bausmė. Ar galėčiau patirti kažką taip pat intensyvaus? Mirties bausmės Vakarų pasaulyje jau nebevykdomos, bet jos dvelkia kažkokia romantika. Iš pirmo žvilgsnio.

Žodžiai, kuriuos perskaičiau lėkdamas lango link, buvo pasakyti vieno vienuolikmečio, kurį sutikau savanoriaudamas onkologiniame vaikų skyriuje. Sunku matyti tuos vaikus, tiksliau ne juos, bet visą jų kontekstą, vyksmą ir veiksmą... Dar giliau dvasion įsirėžęs paveikslas buvo tų vaikų motinų veidai. Jų žvilgsniai… Tose akyse yra kančios, tuose veiduose pėdsakus paliko išsekimas, nuovargis, kovos ir nesusitaikymas.

Bet kartu juose esama kažkokios keistos vilties. Ne „viskas bus gerai“ arba „tikėkimės stebuklo“, bet kad viskas, kas vyksta, yra kažkokiu būdu prasminga. Kad gyvenimas nesibaigia mirtimi.

Su Mantu kalbėjausi maždaug keturis kartus. Dabar jis miręs, tuo metu jam buvo vienuolika. Iš pradžių kalbėdavomės lengvapėdiškai, paviršutiniškai, bet ilgainiui pokalbis grimzdavo giliau. Sykį paklausiau jo: „Kas nutinka po mirties?“ Kurį laiką jis tylėjo, žiūrėjo pro langą. Tada atsuko savo pliką galvą, liesą veidelį didelėmis akimis į mane ir paklausė: „O kas nutinka iki tol?“

Nuotraukos iš asm. archyvo

Klausimu į klausimą. Tąkart išėjau iš ligoninės, atsirėmiau į medį ir dėjau žliumbt tartum man už tai mokėtų gerus pinigus. Taip mane paveikė jo atsakymas-klausimas.

Tiek į jo, tiek į savo klausimą. Nesiveliant į metafiziką ar transcendenciją. Dažnai panikuodamas, kentėdamas ir pasimesdamas aš turiu tik šį atsakymą. Tik „gyvenimą".

> *„Nes vienintelis atsakymas, kurį aš turiu, yra g y v e n i m a s"*

Man regis, Manto gyvenimas nesibaigė jo mirtimi. Po mirties jo gyvenimas dar spėjo įsikišti į manąjį, kai ketinau jį užbaigti dėl didžiulio skausmo. Žodžiai, kuriuos perskaičiau ketindamas iššokti, buvo „O kas nutinka iki mirties?"

Ant kambario sienų buvo daug užrašų iš kelių šventraščių ar filosofinių veikalų. Kai kurie jų neigė kitus. Gal būtent tie, kuriuos netyčia perskaičiau, išgelbėjo mano gyvybę.

Iki gaisro trylika kartų atsibudau reanimacijoje po diabetinių komų. Bet tai nebuvo sąmoningas mirties išgyvenimas, nes prasidėjus hipoglikemijai sąmonė apsiblausia, o po to išvis jos netenki. Gaisras buvo labai akivaizdus savo mirtingumo išgyvenimas.

Kai buvau paauglys, sykį bandžiau nusižudyti susileisdamas trigubą mirtiną insulino dozę. Atsibudau reanimacijoje ir gydytojas man sakė, kad „jei tiki dievu, turi kam dėkoti, nes mes nieko nebūtumėm galėję padaryt".

O aš tik pykau. Bet tąsyk pagalvojau, kad jei jau tai nepavyko, kažin ar verta darkart bandyti. Ir nežinau kaip paaiškinti šį išgyvenimą. Stebuklas? Dievas? Kažkokia biologinė priežastis? Aš žinau, kad tie, kurie nori kažkuo tikėti, tikės menkiausia dalele, o nenorinčių tikėti neįtikins net akivaizdybė savo didingiausiame pavidale. Todėl nesiveliu nei į teigimus, nei į neigimus. Turiu savo atsakymus ir jie netiks kitam žmogui, nes aš negaliu savo priežasčių pritaikyti jo pasekmėms ir atvirkščiai. Taip pat ir jis ar ji negali.

Jokūbas Šemetulskis

Esė

Parduok Man mane Sau

Parduok mane. Maldauju, parduok mane. Perparduok mane ir nusipirk sau kažką kitą. Nusipirk triratį. Triratį arba vyšninį ferarį, kad ir koks jis bebūtų lėkštas ir pervertintas. Nėra brangus tas feraris, o aš – visai nieko nekainuoju. Įsigyk naują banko kortelę, su kuria galėsi atsiskaityti greičiau ir patogiau, maža to, jos kodas apsaugos nuo tų, kurie nori sumokėti už maišą bulvių. Traškučių. Tarška.

Seniau skambėdavo kankliai, o tarškėdavo terkšlės. Dabar skamba monetos, o tarška pirkėjai. PARDUOK MAN MANE SAU, O AŠ NUSIPIRKSIU JAI ARBA TAU ŠĮ BEI TĄ. Savižudybės neparduosi.

Nebegaliu pakelti savo piniginės, nes nebespėju jos padėti. Kam ta piniginė, ji kainuoja. KAINUOJA. Nebeįperku net naujos nosies. Nauja nosis leistų man užuosti turgų. Turgus? DERYBOS. PIGIAU.

Parduok man pratybas, o aš nusipirksiu internete jų atsakymus. NEĮPIRKSIU KARVĖS. Galiu sau leisti tik pakelį pieno.

Sukuosi besižvalgydamas po šį nelegalų turgų ir negaliu atsistebėti, nes čia gali nusipirkti visko: nuo narkotikų iki neištikimybės, nuo butelio vandens iki specialaus antifryzo, kurį sumaišęs su pienu gausi stebuklingą mišinį, skirtą benamėms katėms naikinti (baisiai jau erzina varinėt jas nuo mašinos, kuri vis dar šilta po vakarykštės kelionės). Šioje paslaptingoje vietoje gali įsigyti net šiek tiek laiko! Bet laikas brangu, todėl žmonės jam taupo, nes laikas – pinigai. Prancūziško ilgo batono viduje randi seną gerą rankinę patranką, tačiau kartais pasitaiko ir vestuvinių žiedų, kuriuos tokiu būdu įteikti planavo itin kūrybingi vyrai/moterys/vaikai/transseksualai/lyties nepripažįstantys žmonės/surikatos (tikiuosi, visus paminėjau, nes antraip sulauksiu benamės katės likimo). Tamsiojo turgaus skersgatviuose įmanoma gana nebrangiai nusipirkti orientaciją arba parduoti savo homofobiškumą. Kartais pasitaiko žmonių, kurie bando išmainyti savo netradicinę orientaciją į homofobiškumą, tačiau šiuos gudruolius labai lengva apgauti ir dažiausiai jie išeina homofobiškumo gavę nemokamai. Labai lengvai čia gali įsigyti ir alkoholio draudimų. Apskritai, įvairiausi draudimai turguje tiesiog graibstomi, nes kuo daugiau draudžia, tuo mažiau gali, o kuo mažiau gali, tuo daugiau laiko lieka. Juk laikas – pinigai. Akivaizdu, kurtizanių čia nerasi, bet labai lengvai gali aptikti vadinamąją „pėdsakų“ parduotuvę, kuri greitai ir patogiai patenkina pėdsako poreikį, ir šį pasaulį pirkėjas palieka ir nesugaišęs daug laiko, ir palikęs pėdsaką. Kokia puiki marketingo strategija! Parduodi pėdsaką, o po kokių keturiasdešimties metų (tokio amžiaus žmonės – pagrindiniai „pėdsakų“ pardavėjų klientai) žiūrėk – štai ir naujas klientas! Mokėti už įdegį neapsimoka, nes nauja oda atsiperka labiau. Tolumoje taip kvepia bandelėmis, kad net nosis deformuojasi, tačiau žinau, kad šiukštu negalima apsigauti – bandelėse labai jau daug oro, protingiau tiesiog pirkti miltus, maišyti juos su vandeniu ir springti nuo viso to laiko, kurį sutaupei.

Skamba skamba monetos, atitaria banknotai, gieda gieda pardavėjai, atitaria pirkėjai.

Po šimts baksų – kokia puiki vieta! Kiekvienas gali čia rasti, ko tik širdis trokšta. Sukuosi. Sukuosi ir stebiu, kaip visi pardavėjai SUKASI ir sukasi, tačiau turiu bėgti, nes laikas – pinigai. Išeidamas pro rūsio duris tolumoje dar girdžiu, kaip kažkas klykia:

– PARDUOK MAN MANE SAU, O AŠ NUSIPIRKSIU JAI ARBA TAU ŠĮ BEI TĄ!!!

O aš, nevidonas, save jau pardaviau, beliko tik eiti į platųjį pasaulį ir gaišti laiką. Gaišti siaubingus kiekius laiko. Nugaišti. Nugaišti po siaubingo kiekio laiko. Nustipti po tiekos kvailiojimo be pinigų metų. Numirti. Neparduoti ir nenusipirkti. Išeiti.

bangos

pirmyn ir atgal
pajūry pasaulio pasieny
kiton pusėn neša

ištirpę vaizdiniai
būties formos
nebepasirodo už horizonto

slysta tarp pirštų keičiasi bėga
sustok prašau
priklaupk šalia palauk manęs

ištesėk nors šįsyk
už pusiaujo viskas kitaip
mano reikšmės ten nyksta

eiti kita puse nebemoku
tikėt nebemoku vien vytis
nespėti klupti vėl stotis

įstrigau savam sūkury
vanduo ūžia bangos užplūsta
visa tik tolsta ir tolsta

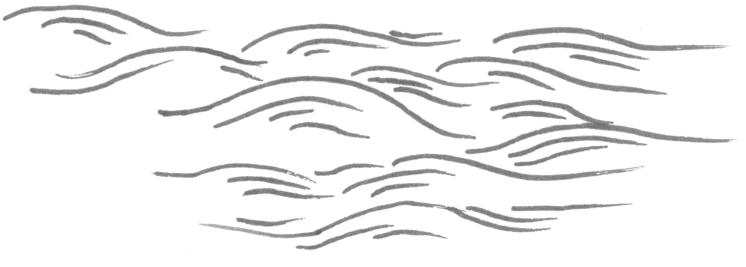

Agnė Tumėnaitė

Tai - ne muilo operos, tai - ne kokios telenovelės
Serialų gidas

ARTĖJANT ŠALTIEMS ŽIEMOS VAKARAMS, VIS LABIAU KYLANT NORUI LAIKĄ PRALEISTI ĮSISUPUS Į ŠILTĄ PLEDĄ IR SIURBČIOJANT CINAMONU KVEPIANČIĄ ARBATĄ, SERIALAI PATAMPA MIELIAUSIU BŪDU ATSIPALAIDUOTI AR LEISTI LAIKĄ SU DRAUGAIS. PER PASTARUOSIUS DEŠIMTMEČIUS SERIALAI TAPO NEBE KVAILU PRAMOGINIU ŠOU, BET DAŽNAI SIUŽETU, PRODUKCIJA BEI VAIDYBA PRANOKSTANČIU MENO KŪRINIU. TAD NORĖČIAU SU JUMIS PASIDALINTI MAN PAČIAI MIELIAUSIAIS SERIALAIS, Į KURIUOS GAL NEATKREIPĖTE DĖMESIO. VISIEMS PUIKIAI ŽINOMŲ NEPRISTATINĖSIU — JUK JIE MATYTI JAU TURBŪT DAUGELIO. TAIGI, PASIRUOŠKITE BEMIEGĖMS NAKTIMS, NEPADARYTIEMS NAMŲ DARBAMS — PATEIKIU SĄRAŠĄ SERIALŲ, KURIUOS PAŽIŪRĖTI PRIVALO KIEKVIENAS.

THE AMERICAN CRIME STORY

(8.5 IMDB/96% Rotten Tomatoes)

„American crime story“ serialas, kurio pirmajame sezone yra 10 serijų, paremtas tikrais įvykiais — 1995 m. vykusia garsaus amerikietiškojo futbolininko O. J. Simpson byla. Tais metais OJ buvo apkaltintas savo buvusios žmonos žmogžudyste. Į šią bylą ypač giliai įsitraukė visa televizija bei spauda, ir bylos procesas tapo stebimas viso pasaulio stebimas, o, svarbiausia, dar ir vertinamas.

Nors visi puikiai žino bylos verdiktą, vis dėl to šis serialas vadinamas viena geriausių pastarojo dešimtmečio produkcijų — būtent dėl to, kaip sugeba įtraukti žiūrovus, nepaisant to, kad baigtis žinoma visiems. Serialo pagrindinės problemos — sudėtingas, visada ilgai užsitęsiantis teismo procesas bei rasizmas, dėl kurio 1995 m. O. J. Simpson'o byla buvo be galo aptarinėjama visuomenės. Scenaristai Scott Alexander ir Larry Karaszewski kiekvienos serijos metu atkreipia dėmesį į vis kitą veikėją — tokiu būdu žiūrovai susipažįsta su herojais ir iš tikrųjų patiki jų istorijomis.

Labai rekomenduoju žmonėms, besidominčiais prokurorų, advokatų darbu, pačiu teismo procesu. Ir jei seriale nedaug veiksmo, tai bent įtapos jame labai daug.

Kitas, antrasis serialo sezonas bus apie italų mados dizainerio Gianni Versace nužudymą. Tad belaukdami, pažiūrėkite pirmąjį.

BIG LITTLE LIES

(8.6 IMDB/92% Rotten Tomatoes)

Serialas pasakoja apie turtingas jaunas Kalifornijoje gyvenančias šeimas. Jis paremtas to paties pavadinimo Liane Moriarty romanu, ir, turiu pripažinti, man paliko didžiulį įspūdį ne dėl pačios pasakojamos istorijos, o dėl aktorių, režisieriaus sprendimų ir nuostabaus muzikinio takelio. Pati istorija aprėpia sudėtingus šeimos santykius, motinystę, smurtą šeimyninėje aplinkoje. Tai perteikiama visiškai netradiciniu būdu. Jau pirmoje serijoje žiūrovas sužino, kad kažkas seriale bus nužudytas, ir tada istorija pasakojama nuo pat pradžių, o nusikaltėlis ir auka atskleidžiami serialo paskutinėje, 7-tojoje serijoje. „Big little lies“ šį rugsėjį gavo net 5 „Emmy“ apdovanojimus, vienas iš jų — Nicole'i Kidman, įkūnijusiai vieną pagrindinių serialo veikėjų. Serialas nestokoja žiaurių smurto scenų, intrigos, bet jame yra ir daugybė Kalifornijos gamtos kadrų, „Alabama Shakes“ dainų, kuriančių ramią atmosferą. Gal kontrastingumas— tai dar vienas faktorius, dėl kurio žiūrovas yra tiesiog pakerėtas serialo. Režisūra, vaidyba, garso takelis — štai kuo „Big Little Lies“ išsiskiria iš kitų pastarųjų metų serialų.

SUITS

(8.6 IMDB/86% Rotten Tomatoes)

Paskutinįjį parinkau pristatyti kiek lengvesnį žiūrėjimui, ne tokios sunkios tematikos serialą „Suits“. Serialas pasakoja, kaip jaunas vaikinas Maikas, nebaigęs jokių teisės mokslų, per atsitiktinumą yra pasamdomas vienos didžiausių Amerikoje advokatų firmų, kuri samdo tik Harvardą baigusius advokatus, ir net nežino, kad įdarbintas vaikinas yra apsimetėlis. Pirmuose serialo sezonuose jis, neturėdamas advokato licencijos, vis vien atstovauja firmos klientams. Tad intriga, kas bus visiems paslaptį sužinojus, yra pagrindinis serialo „variklis“. Serialo tipas — lengvas, neįpareigojantis, bet ne banalus. Kaip dažnai pasitaiko filmuose ir serialuose, „Suits“ gerokai romantizuoja advokato darbą ir firmos ofiso gyvenimą, tad visko priimti tiesiai šviesiai nederėtų. Seriale daug vietos užima ne tik veikėjų tarpusavio santykiai, bet ir konkreti tam tikroje serijoje nagrinėjama byla, tad tokiems kaip aš, kuriems patinka kriminalinio pobūdžio serialai, „Suits“ turėtų būti kaip tik.

NA, O PABAIGAI — MANO MĖGSTAMIAUSIŲ SERIALŲ SĄRAŠAS

(KURIŲ DIDŽIĄJĄ DALĮ JAU TURBŪT MATĖTE):

- *This Is Us*
- *Stranger Things*
- *Game of Thrones*
- *House of Cards*
- *The Good Fight*
- *Dexter*
- *Twin Peaks*
- *Sherlock*
- *The Young Pope*
- *How I Met Your Mother*
- *Friends*

Tarptautinis moterų filmų festivalis

„Šeršėliafam“ - daugiau nei kinas. Tai pokalbis su kinu. Pokalbis su savimi, pokalbis vieniems su kitais. Apie tai, kas svarbu, kas nutylima, kas įkvepia, skatina augti bei keistis. Filmų seansus lydės pristatymai ir diskusijos, kuriose bus kalbama apie aktualius lyčių vaidmenų kaitos, stereotipų, (ne)lygybės klausimus, dalijamasi įkvepiančiomis istorijomis.

Laikas: 2017-11-23 - 2017-11-26

Daugiau informacijos www.kinopasaka.lt

Viktorija Baikauskaitė

Lapkričio renginių kalendorius

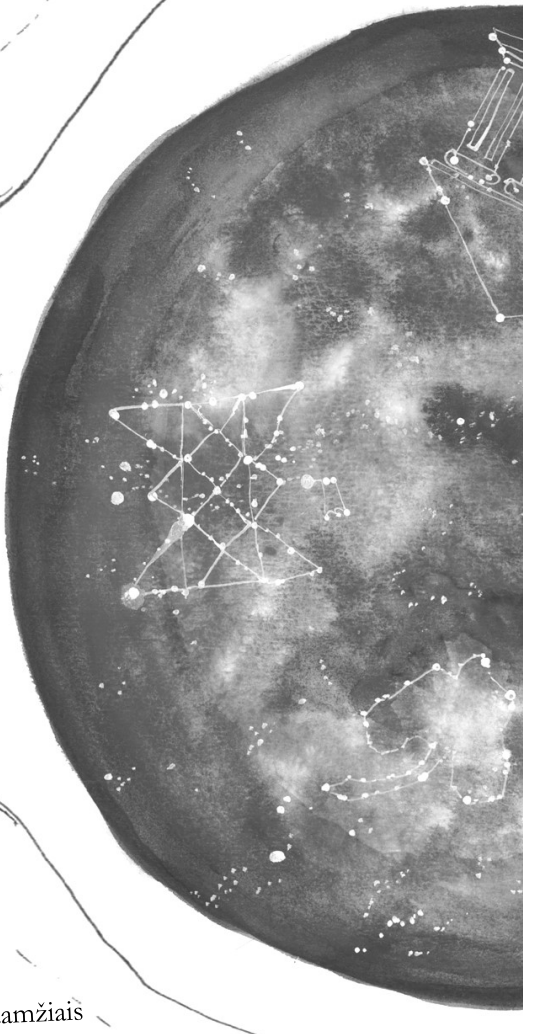

Pilietiškumo mokykla

Jaunųjų konservatorių lyga siūlo sėstis projekto dalyviams į Vilniaus miesto savivaldybės posėdžių salės kėdes. Kartu su bendraamžiais simuliuosite savivaldybės darbą: rengsite rezoliucijas svarbiausiais jūsų miesto ar rajono klausimais bei galėsite siūlyti idėjas, kurios vėliau bus pristatytos miesto savivaldybės atstovams.

Laikas: 2017-11-24

Daugiau informacijos: „JKL Vilnius“ Facebook puslapis

Samuelio Bako muziejus

S. Bako (g. 1933 m.) darbams didelę įtaką turi jo kilmė ir vaikystė, praleista Viniaus gete. Kūrybai būdinga metafizinės siurrealistų erdvės, judėjiška-krikščioniška ikonografija, simbolizmas bei vaikystėje prarasto gyvenimo metaforos. Dailininko paveikslai bus eksponuojami Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus padalinyje.

Laikas: nuo 2017 m. lapkričio mėn.

Daugiau informacijos www.jmuseum.lt

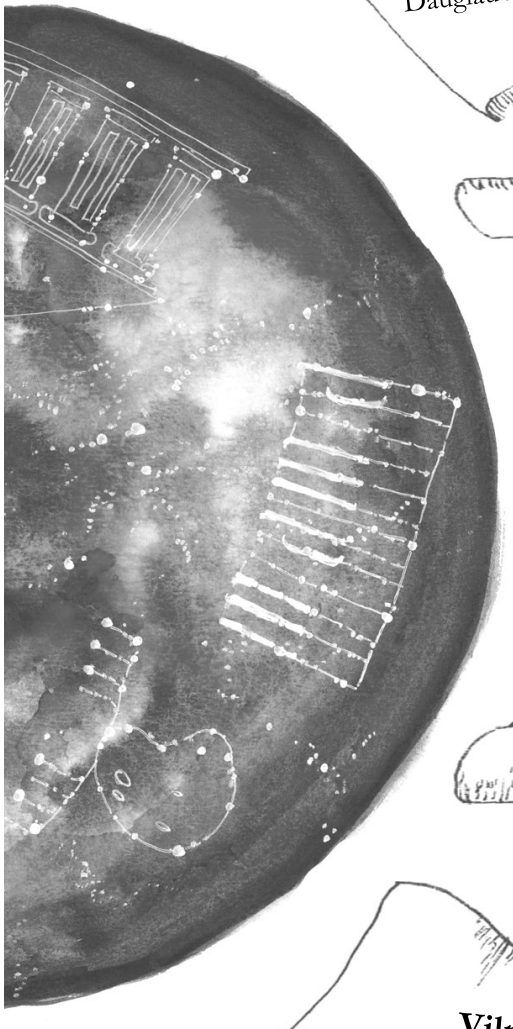

Scanorama

Europos šalių kino forumas, kuris laikosi tvirtų nuostatų – programa sudaroma atsižvelgiant į meninius kriterijus, o ne komercinę filmų sėkmę. Repertuarą sudaro Europos kino profesionalų kūryba, taip pat galima rasti jaunųjų kūrėjų filmų programoje „Naujasis Baltijos kinas“.

Laikas: 2017-11-09 – 2017-11-19

Daugiau informacijos www.scanorama.lt

Vilnius Mama Jazz

Penkias dienas Lietuvos nacionaliniame dramos teatre, fojė vyks džiazo maratonas. Čia galite išgirsti dabartines džiazo muzikos tendencijas, dalyvauti diskusijų laboratorijose kartu su džiazo atlikėjais.

Laikas: 2017-11-15 – 2017-11-19

Daugiau informacijos www.vilniusmamajazz.lt/

Eglė Matulevičiūtė, Silvija Zujūtė

Horoskopas
Ką žada žvaigždės ir žvaigždynai?

JŪSŲ LIKIMO HOROSKOPAS ŽVELGIANT PRO MŪSŲ TELESKOPĄ.

(UŽ ŠALUTINĮ EFEKTĄ NEATSAKOME: GALI BŪTI, KAD MŪSŲ FAKTAI NEATITINKA JŪSŲ REALYBĖS.)

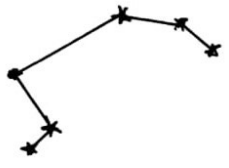

Baronas
(03.21 – 04.20)

Ar licėjuje žiemos šaltos? Šaltos! Ir ne tik žiemos... Saugokite draugus nuo raudonų nosių besidalindami šilta šilta vilna, tačiau visko neatiduokite. Kad ir koks geras bebūtų altruizmas, šiemet nepamirškite rūpintis savimi. Žvaigždės pranašauja, kad kartais norėsis gauti papildomos šilumos, tad aplankykite Vaidilutę. Ji gali pasirodyti nepatikli, įgykite pasitikėjimą neįnešdami ugnį užgesinančių skersvėjų.

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***19, 37, 46***.

Gedimino laimikis
(04.21 - 05.21)

Ar mėgstate žvejoti? Medžioti? Svajones, tikslus, planus? Mūsų žvaigždės sako, kad šiemet pagausite viską, į ką nusitaikysite! Žinoma, teks susikurti medžioklės strategiją. O koks darbas be draugų pagalbos? Paklauskite Skor π Jono nuomonės. Jis viską padės suplanuoti taip nepriekaištingai, kad sėkmė bus neišvengiama. Jei netyčia (juk visko būna) Sėkmės nepagausite, nenusiminite – ji nuo mažumės lankė lengvąją atletiką. Gaudykite ją ilgojoje distancijoje! Gal švęsdami pergalę kur nors nueikite? Pavyzdžiui, pasidairykite po apylinkes nuo Taurakalnio ar kokio debesies...

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***13, 24, 2G***.

2 Vandens Lašai
(05.22 – 06.21)

Ar pastebėjote, kad sutikti jus vieną yra tikra retenybė? Niekas nesikeis – liksite apsupti širdžiai artimų žmonių. Gal net sakys, matydama jus su kokiu žmogeliuku: „Jūs kaip du vandens lašai“. Tačiau nevertėtų užsisėdėti, eikite bendrauti, plėskite savo akiratį! Galbūt pastebėsite ištroškusią Simbą? Nepraeikite pro šalį, tikriausiai ji netyčia užklydo į dykumą. Parsiveskite ją į malonesnę geografinę zoną ir nepagailėkite vandens lašo ar dviejų. O gal ne vandens, pasidalinkite keliais „Pieno lašais“. Saldėsiai artina. Ir šypsenos.

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***47, 88, 3G***.

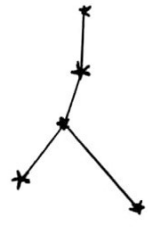

Vėž(l)ys
(06.22 – 07.22)

Ar kartais atrodo, kad judate atbulomis? Užtrunkate ilgiau nei kiti, nes jums sunku nenuvinguriuoti klystkeliais? Svarbus ne tikslas, o pati kelionė! Šiemet be jų neapsieisite – žvaigždės šnabžda, kad teks aplankyti daug licėjaus kampelių, renginių ir gal net užlipti ant scenos. Kad būtų patogiau, įsigykite galinio vaizdo veidrodėlį arba įsikibkite į PaŠaulio parankę, kuris neleis nukristi nuo laiptų prieš pasirodymą. Ir kitais kartais. O kartais, kai laiptų atrodys per daug ar kai kalnas bus per aukštas, leiskitės PaŠaulio pastūmėjami, pasitikėkite ir kartu eksperimentuokite.

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***31, 40, 48***.

Simba

(07.23 – 08.23)

Taisyklės jums negalioja. Susirandate receptą? Visada patobulinate jį kokiu nors netikėtu produktu. Kas sakė, kad reikia išmokti tapyti? Griebiatės naujų veiklų ir žaidžiate su taisyklėmis. Esate laisva siela, kasdien vis kitoks personažas, netelpate į vieną laiko juostą. Tik, deja, kartais galite nepaisyti „stop“ ženklų ir iš savanos nuklysti į nemaloniai atšiaurią neužbaigtų darbų dykumą. Tačiau liūdėti nereikia, jums atsigerti pasiūlys 2 Vandens Lašai. Atsilygindami saugokite juos. Ir neleiskite išdžiūti.

L*aimingi autobusų ir troleibusų numeriai:* **23, 2, 103N**.

Kilogramų svarstytojas

(09.24 – 10.23)

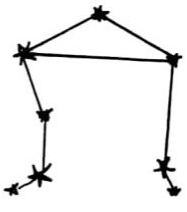

Šiais mokslo metais jūsų laukia daug darbo. Teks darbuotis tiksliai ir atsakingai, planuoti savo laiką, kadangi jo ne kilogramai... Tačiau veiklos bus įdomios, o rezultatai džiuginantys. Gali būti, kad susidomėsite fizika arba kitais gamtos mokslais. Įvairiems tyrinėjimams ir pasaulio pažinimui šiemet sušuksite garsų: „Si!”, ir džiaugsitės visa SI sistema bei jos pusbroliais ir pusseserėmis. Labai svarbu, kad pasinėrę į akademinį gyvenimą nepamirštumėte aplinkinių, skirtumėte jiems dėmesio. Įsimylėkit šiemet. Jei norėsit išmokt romantiškų posakių svetimomis kalbomis, paklauskite Prancūziškų ragelių – jie labai vertins jūsų nuoširdumą.

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***12, 21, 57***.

Vaidilutė

(08.24 – 09.23)

Pasakysim tiesiai šviesiai – šie metai atsiųs daug nuolatinių pastangų reikalaujančių iššūkių. Negana to, kad reikės saugoti gyvybingumo ir kūrybiškumo ugneles, jums teks saugotis Baronų! Ak, tie kilmingieji... Žvaigždės jūsų ženklui primena, kad laimę kuriatės patys, todėl reikia galvoti apie ateitį ir nepasiduoti žemiškosioms vilionėms. Na, gal ir galima keletą kartų.. Bet jauskite saiką, nes aristokratiškos linksmybės gali greitai sukelti vėjus prie jūsų aukurų. Mylėkite ir saugokite save.

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***24, 41, 51***.

Skor π Jonas

(10.24 – 11.22)

Pats ženklo pavadinimas išduoda jūsų susidomėjimą tiksliaisiais mokslais. Tačiau norime patarti nepamiršti ir savo unikalių meninių gebėjimų. Ypač seksis rašyti eiles, nebijokite jomis dalintis. Sulauksite tikros laimės ir sėkmės, jei imsitės projekto su Gedimino laimikiu. Šio ženklo atstovai jums padės prisiliesti prie tos pasaulio pusės, kurios galbūt anksčiau nepastebėjote, o gal tik apsimetėte, kad nematote? Mūsų žvaigždės sako, kad šiemet privalote būti drąsūs – tik šitaip pažinsite niekad nematytus paukščius ir išmoksite su jais bendrauti meno, o gal ir skaičių kalba...

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***8, 17, 6G***.

PaŠaulis

(11.23 – 12.22)

Šiemet tikrai nestokosite pasitikėjimo savimi. Iš kasdienybės kursite spektaklius ir švęsite kiekvieną rytą. Savo optimizmu dalinkitės su aplinkiniais ir imkitės lyderystės, taikykitės į naujas erdves - visada pataikysite. Labai svarbu, kad išmintimi ir atradimais pasidalintumėte su bendražygiais. Visus metus aplink jus suksis bent vienas Vėž(l)ys – globokite jį. Šis žmogus jums neš sėkmę ir padės nepasimesti tarp galybės norų bei sumanymų. Kartu atrasite Pasaulį.

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***102N, 9, 36***.

Undinas

(01.21 – 02.19)

Licėjuj šiemet valdysite jūras – net nesvarbu, ar jūs ketvirtokas, ar ne. Bus, kur pamosuoti savo įspūdinga uodega, sublizgės žvynai... Tik atsiminkit – licėjaus gyventojui puikybė nedera nei prie žvynų, nei prie vidinės floros ir faunos. Tad nesusirkite ir stiprinkit imunitetą, o į pagalbą pasikvieskite draugų. Geriausiai tam tiks Silkės ženklu pažymėti žmogeliai, tiesa, dėl šių žuvelių pasitikėjimo teks pakovoti – nuolat jas vaikysitės.

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***11, 29, 1G***.

Prancūziški rageliai

(12.23 – 01.20)

Žvaigždės sako: jūs tikri romantikai. Nors Valentinas dar toli, smagu ištarti, kad šį ponaitį šiemet sutiksite ne vieni. ;) Jei ne mylimas žmogus, tai, spėkit, kas? Žinoma, LICĖJUS bus kartu su jumis. Visada. Šie metai labai tinkami mokytis kalbų, tad nesidrovėkite ir turėdami minutę priglauskite ausį prie prancūzų, o gal vokiečių kalbų kabinetų durų. Jei turite ūpo ir galimybių, užeikite. Rezultatai stebins. Tačiau sunkiausia susikalbėti šiemet bus su Kilogramų svarstytojais. Jie turės aiškių tikslų, tačiau ne visada sugebės išlikti nuoširdūs ir atviri. Ir viskas tik dėl to, kad Kilogramų svarstytojai tiesiog ne tokie gabūs kalboms... Taip norėtų gražiai ir svajingai ištarti: „Je t'aime...“

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***10, 28, 55***.

Silkės

(02.20 – 03.20)

Šiais metais sudėtingiausias bus Kalėdų laikotarpis. Nuolat ir taip užsivertusius darbais prieššventiniu laikotarpiu jus užklups itin sūriai intensyvi atmosfera. Tačiau nusiminti nevertėtų! Visus metus jus sups likimo bendražygiai, kurie mirks visose veiklose ir ragaus druską kartu su jumis. Mūsų žvaigždės sako, kad turite džiaugtis, – geroje kompanijoje viskas vyksta žymiai efektyviau ir įdomiau. Tik saugokitės Undinų. Jie nuolat bandys jus pagauti. Tikėkimės, visi Undinai geri...

Laimingi autobusų ir troleibusų numeriai: ***7, 16, 25***.

Nuoširdžiai dėkojame prie numerio išleidimo prisidėjusiems

MAKETUOTOJAI Eglei Matulevičiūtei

VIRŠELIO AUTORIUI Patrikui Vanagui

TEKSTUS KOREGAVUSIOMS Gabrielei Poškutei, Aušrinei Damušytei, Kamilei Lebednykaitei bei vyriausiajai korektorei Veronikai Gvozdovaitei

ILIUSTRACIJŲ AUTORĖMS Gertrūdai Bieliauskaitei ir Rusnei Dragūnevičiūtei

NUOTRAUKŲ AUTORIAMS Matui Petroniui, Patrikui Vanagui, Onei Mikulskytei, bei Meidai Pesliakaitei

PADEDANČIAI MOKYTOJAI Aidai Balčiūnienei

TAIP PAT Vidmantui Nakvosui, Jolitai Milaknienei bei Sauliui Jurkevičiui

AÑDAI - PRV. ANĄDLEN, ANĄSYK: A. SNARKIAI LIJO